

JAARREKENING 2016

AVROTROS

Hilversum, 6 april 2017

PricewaterhouseCoopers
Accountants N.V.
Uitsluitend voor
identificatiedoeleinden

AVROTROS

JAARREKENING 2016

Bladzijde

Jaarverslag

Jaarverslag 2016 Statutaire Directie AVROTROS	I
Jaarverslag 2016 Raad van Toezicht AVROTROS	VIII

Jaarrekening

Algemeen, consolidatie en waarderingsgrondslagen	1
Geconsolideerde balans per 31 december 2016	7
Geconsolideerde exploitatierekening 2016	8
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2016	9
Toelichting op de geconsolideerde balans	10
Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening	20
Enkelvoudige balans per 31 december 2016	28
Enkelvoudige exploitatierekening 2016	29
Toelichting op de enkelvoudige balans	30
Toelichting op de enkelvoudige exploitatierekening	34

Toelichtingen/specificaties

I. Toelichting op geconsolideerde exploitatierekening 2016 volgens categoriale indeling (Model IV)	36
II. Specificatie bij geconsolideerde exploitatierekening 2016 volgens categoriale indeling (Model Va)	37
III. Definitie organisatiekosten bij exploitatierekening 2016 (Model Vb)	39
IV. Toelichting op nevenactiviteiten 2016 per cluster (Model VI)	40
V. Sponsorbijdragen en bijdragen van derden 2016 (Model VII)	41
VI. Exploitatierekening 2016 Programmabladen	43
VII. Exploitatierekening 2016 Deelnemingen	44
VIII. Exploitatierekening 2016 Cluster 5	45
IX. Exploitatierekening 2016 Cluster 13	46

Bestemming van het resultaat

▪ Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat	47
▪ Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2015	47
▪ Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016	47

Overige gegevens

▪ Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	48
---	----

Ontwikkelingen gedurende het boekjaar

AVROTROS maakt kwalitatieve en innovatieve programma's die voor iedereen toegankelijk zijn. Dat is ook in 2016 uitgangspunt geweest voor onze programmering.

Investeren in de kwaliteit van onze programmering is een continue punt van aandacht. In de productie van onze programma's gebeurt dit primair door te investeren in de kwaliteit van onze medewerkers. Deze wordt gestimuleerd door opleiding en kennisuitwisseling zowel intern als extern. Om beter te kunnen achterhalen of onze ambities op dit gebied ook door het publiek worden herkend is in 2016 de capaciteit op marktonderzoek verhoogd. Er wordt dagelijks onderzoek gedaan naar niet alleen het aantal kijkers en luisteraars maar ook de waardering van deze kijkers en luisteraars voor onze programma's. Dit zijn belangrijke gegevens bij de verdere ontwikkeling.

Op het gebied van innovatie is in 2016 veel gerealiseerd. Bestaande programma's hebben zich verder ontwikkeld zoals Radar en het Junior Songfestival. In 2016 is Radar Radio ontwikkeld dat sinds januari 2017 wordt uitgezonden op NPO Radio 1. Radar en Radar Radio online zijn inmiddels enorm succesvol. Doelstelling was dat de artikelen van Radar Radio op de website van NPO Radio 1 door 7.000 mensen moet worden bezocht. Na de eerste maand staat de teller op 120.000 bezoeken. Ook het online domein is onverminderd populair. Radar heeft in 2016 de prijs voor populairste mediawebsite 2016 in ontvangst mogen nemen. Daarnaast bezoeken inmiddels 2 miljoen unieke bezoekers maandelijks het online domein van Radar. Het Junior Songfestival is in 2016 volledig online uitgezonden. Op Instagram had het programma in korte tijd 50.000 volgers. Er was een Youtube-kanaal dat inmiddels meer dan 88.000 abonnees telt en 1 miljoen views realiseerde binnen 2 maanden. Ook bij andere programma's wordt Social Media een steeds vanzelfsprekender onderdeel van de communicatie. Er zijn ook veel nieuwe programma's geweest die vernieuwing hebben gebracht. Een belangrijk voorbeeld daarvan is het programma Hunted op NPO 3. Hunted is een sociaal experiment dat zich vooral buigt over de vraag of verdwijnen in deze moderne tijd nog mogelijk is en of privacy eigenlijk nog wel bestaat. In Hunted proberen twaalf kandidaten om 21 dagen uit handen te blijven van een team van opsporingsexperts. Het programma bood daarmee ook een inkijkje in de psychologie van voortvluchtigen; het onderwerp van het gedragswetenschappelijk onderzoek aan de Universiteit Twente. Het thema is zeer actueel in het kader van bijvoorbeeld de recente jacht op terreurverdachte Salah Abdeslam uit Brussel.

Op het gebied van toegankelijkheid wordt kritisch gekeken naar onze eigen ambities maar vooral ook naar de resultaten. Maatgevend hierin is of alle groepen in de bevolking ook daadwerkelijk worden bereikt. Hier wordt regelmatig marktonderzoek naar gedaan. AVROTROS heeft (na NOS) het hoogste maandbereik bij veel doelgroepen, over de hele breedte van het spectrum. Zowel in de verschillende leeftijdsgroepen als in de verschillende sociale klassen. Ook gesegmenteerd naar culturele affiniteit is het bereik hoog.

Vooraf het bereik onder de groepen met een lagere culturele affiniteit en met een lagere sociale klasse is belangrijk omdat deze groepen relatief moeilijk worden bereikt via de traditionele media. Programma's die daaraan een bijdrage leveren zijn onder meer het actualiteitenprogramma EenVandaag, het consumentenprogramma Radar en het Eurovisie Songfestival.

AVROTROS had in 2016 naast bovengenoemde ambities ook ambities op het gebied van personeel, positionering van de omroep, de ambitie om te investeren in duurzaamheid en op financieel gebied.

Met betrekking tot het personeel is onder meer geïnvesteerd in het verder verhogen van de kwaliteit van de leidinggevendenden. Dit is gedaan door het in kaart brengen van de competenties en kwaliteiten van alle afdelingshoofden en door individuele begeleiding. In 2016 is de mediadirecteur na 12½ jaar in dienst te zijn geweest vertrokken. Een nieuwe mediadirecteur zal een belangrijke rol gaan spelen bij het inspelen op de snelle ontwikkeling van de media en de maatschappelijke rol van de programmering van AVROTROS als publieke omroep. De verwachting is dat een opvolger in de loop van 2017 zal kunnen aantreden.

Ten aanzien van de positionering is er in 2016 veel aandacht besteed aan de verantwoording van de maatschappelijke waarde van de programmering en de omroep. Dit is onder meer gebeurd in het jaarverslag over 2015 dat in mei 2016 is gepubliceerd. Daarin is verwoord wat de maatschappelijke waarde is van de onderdelen van onze programmering. Daarnaast wordt actief samengewerkt met de NPO in de ambitie de komende jaren gebundeld te gaan rapporteren over een aantal indicatoren die deze maatschappelijke waarde verder inzichtelijk maken. Ook rapporteren we over de omvang en aard van onze samenwerking met maatschappelijke en culturele organisaties onder andere met de eigen ensembles van de Stichting Omroep Muziek (SOM), en over de omvang en aard van door ons gefinancierde en ge(co)produceerde films, dramaserieën, documentaires en andere vormen van kunst en cultuur. Op het gebied van duurzaamheid is in 2016 een belangrijke stap gezet door de ondertekening van de Green Deal. In deze Green Deal spreken de mediabedrijven de intentie uit om voor de periode van 2016 tot en met 2020 tenminste 70% van hun stroomverbruik te verduurzamen.

Financiële gang van zaken

De inkomsten zijn in 2016 belangrijk hoger dan vorig jaar (18%). Dit is vrijwel volledig het gevolg van het groter aantal geplaatste programma's op televisie. De overige inkomsten gerelateerd aan neven- of verenigingsactiviteiten daalden ten opzichte van vorig jaar. Na een negatief exploitatieresultaat in 2015 is het resultaat over 2016 positief (€ 3,4 miljoen). Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de hogere vergoeding voor programma's vanuit de NPO waardoor minder eigen middelen hoefden te worden ingezet.

De liquiditeit en solvabiliteit zijn fors verbeterd ten opzichte van vorig jaar. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de afname van de voorraadpositie die vorig jaar uitzonderlijk hoog was. Anderzijds wordt hieraan bijgedragen door het positieve exploitatieresultaat.

De verbeterde liquiditeit maakt het mogelijk de langlopende lening vervroegd af te lossen. Dit is begin 2017 gebeurd. Naast de liquiditeitspositie beschikt AVROTROS ook nog over een rekening-courant faciliteit van € 7 miljoen.

Risico- en Compliance management

AVROTROS heeft een gedegen risicomanagementsysteem ingevoerd met als doel om de organisatiedoelstellingen te helpen realiseren. Het risicomanagement was in 2016 een integraal onderdeel van integere- en beheerste bedrijfsvoering. AVROTROS heeft een risicogovernance, waarbij elk risico en elke beheersingsmaatregel een eigenaar kent, zodat verantwoordelijkheden duidelijk zijn belegd. In het proces van risicomanagement worden ook de risico's meegenomen ten aanzien van wet- en regelgeving, te denken valt dan aan privacy- en mediawetgeving. Er zijn binnen AVROTROS aangewezen functionarissen die het proces van risicomanagement en compliance monitoren en opvolgen. In 2016 is het risicomanagementsysteem nader geëvalueerd en verder geoptimaliseerd.

AVROTROS heeft een keuze gemaakt voor een risicomanagementraamwerk dat aansluit bij de werkwijze en cultuur van AVROTROS en als marktconform bestempeld kan worden, naast de geldende richtlijnen ten aanzien van risicomanagement. Zo werken wij met het COSO-Enterprise Risk Management (ERM) en het RAVC-model voor het concretiseren van het risicomanagementproces aan de ene kant en de risicohouding en risicobereidheid aan de andere kant.

AVROTROS heeft bovenstaande proces ingedeeld naar twee cycli:

De strategische risicomanagementcyclus: deze cyclus behelst onder andere het inrichtingsvraagstuk over risicogovernance, risicohouding van het directieteam en risicobereidheid vastgesteld door het directieteam en de strategische risico's in relatie tot het strategisch plan. Deze hele cyclus is door het directieteam in 2016 wederom herijkt en afgestemd met de RvT.

De operationele risicomanagementcyclus: deze cyclus gaat over het expliciteren van de operationele (IT)-, journalistieke-, compliance- en financiële risico's die gelopen worden op alle afdelingen. Deze risico's worden opgenomen in de risicomanagement rapportage van AVROTROS en worden door alle afdelingshoofden opgevolgd en besproken met de directie.

Alle twee cycli maken onderdeel uit van de reguliere planning & control cyclus van AVROTROS en vormt zo een integraal onderdeel van de gehele bedrijfsvoering.

Onderstaand een overzicht van de voornaamste risico's en het risicoprofiel van AVROTROS

Risico categorie	Risico	Risico bereidheid	Bruto risico ¹	Netto risico ²	Risicoprofiel
Strategisch risico	De maatschappelijke meerwaarde van de omroep en de programmering wordt onvoldoende gezien.	Middel			
	Belangrijke doelgroepen & publiek worden onvoldoende bereikt door beperkingen in het gebruik van nieuwe media.	Middel			
Operationeel risico	Een programma dat intern wordt gemaakt wordt niet meer uitgezonden door de NPO waardoor medewerkers moeten afvloeien.	Laag			
	Financiële en reputatieschade omdat producties niet volledig zouden kunnen voldoen aan Wet- en Regelgeving.	Laag			
Financieel risico	De uitstroom van leden leidt tot lagere inkomsten binnen de vereniging en druk op de verenigingsexploitatie.	Laag			
	Onvoldoende voorspelbare toekomstige betalingsverplichtingen kunnen leiden tot een gebrek aan liquide middelen.	Laag			
Compliance risico	Financiële schade (boetes) en reputatieschade indien een aanbesteding onrechtmatig is.	Laag			
	Reputatieschade en een boete van de Autoriteit Persoonsgegevens door een datalek van persoonsgegevens.	Laag			

	Hoog
	Middel
	Laag

1. Het bruto risico is het risico zonder beheersmaatregelen op basis van kans dat het risico zich voordoet en de impact voor de organisatie
2. Het netto risico is het rest risico na beheersmaatregelen op basis van kans dat dit risico zich voordoet en de impact voor de organisatie

Op strategisch niveau zijn beheersingsmaatregelen gericht op (externe) communicatie en interne innovatie.

Operationeel zijn de beheersmaatregelen ten aanzien van de programmering gericht op een goede afstemming met de NPO. Te aanzien van de producties wordt veel geïnvesteerd in kennisverhoging en afstemming met producenten en het reduceren van fouten in het primaire proces.

De financiële beheersmaatregelen ten aanzien van de Verenigingsexploitatie zijn gericht op het beperken van de uitstroom van leden. Ten aanzien van de liquiditeit wordt de liquiditeitsplanning verder verbeterd. Het gaat hier ook om beheersingsmaatregelen die toezien op doelmatigheid en rechtmatigheid.

De beheersmaatregelen op het gebied van compliance risico's richten zich op het vergroten van de bewustwording in de organisatie en de formalisering van processen.

Organisatie

Vanuit de ambitie uitgesproken dat AVROTROS de beste werkgever in de media wil zijn, zijn in 2016 stappen gezet om de relatie met het personeel te optimaliseren. Eind 2015 is een medewerkerbelevingsonderzoek uitgevoerd, waaruit een hoge werktevredenheid en een grote betrokkenheid bij AVROTROS is gebleken. Op basis van de uitkomsten en met het in 2015 gerealiseerde functiehuis als basis, is het personeelsbeleid op diverse vlakken aangepast en verscherpt.

Als onderdeel van het lopende ontwikkelingen waarin het vitaliteitsbeleid centraal staat, is in 2016 een pilot gedraaid onder een aantal afdelingen met een talentontwikkelingstool. Deze tool brengt in kaart waar de talenten van de diverse personeelsleden liggen en hoe deze geoptimaliseerd kunnen worden binnen de groepsdynamiek van een afdeling. Deze pilot is goed ontvangen en zal in 2017 verder worden uitgerold langs alle leidinggevendenden en in 2018 langs de rest van de organisatie. De tool draait om competentie en geeft personeel meer inzicht in waar en vooral hoe en waarom ze bijdragen aan het grotere geheel. Uitgangspunt is wederom de hogere betrokkenheid, optimale ontplooi mogelijkheden en een geoptimaliseerde kwaliteit van werk én werktevredenheid.

Over het hele jaar genomen waren er in 2016 gemiddeld 386 FTE in dienst (387 in 2015). Totaal gaat het om 43,2 procent man en 56,8 procent vrouw.

Het gezondheidsmanagement van AVROTROS kijkt voorbij verzuim en ongevallen. Het doel is om medewerkers duurzaam inzetbaar te houden en daarbij aandacht te besteden aan risicofactoren op het werk en in de privésfeer. Oog voor persoonlijke ontwikkeling en betrokkenheid is daarbij essentieel. Gezondheidsmanagement, waaronder het arbo- en verzuimbeleid, maakt daarom een aanzienlijk deel uit van het personeelsbeleid zoals AVROTROS dit voor ogen heeft.

Het ziekteverzuim percentage was 3,50 procent. Ten opzichte van 2015 (4,35 procent) een significante daling.

De directie realiseert zich dat men een bijzondere verantwoordelijkheid heeft omdat de omroep publiek geld ontvangt om haar taken uit te oefenen. Integriteit is dan ook een principe van het beleid van AVROTROS. Belangrijk onderdeel daarvan is het voorkomen van belangenverstrengeling. Dit gebeurt door te sturen op een open organisatiecultuur waarin wordt gesproken over normen en waarden. Specifiek voor leidinggevendenden geldt dat er aandacht is voor voorbeeldgedrag. Voor alle medewerkers geldt dat jaarlijks wordt gevraagd om een compliance verklaring in te vullen waaruit blijkt dat geen sprake is van belangenverstrengeling conform de Code Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep. Daarnaast is een klokkenluidersregeling van kracht conform eerder genoemde code.

Naleving van de wet- en regelgeving (inclusief zelfregulering van de sector) behoort tot de primaire taken van AVROTROS. Richtlijnen en regelingen Code Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep worden volledig nageleefd. Er is verder een focus op compliance bij de Mediawet, Aanbestedingswet, Wet normering topinkomens, CIPO en richtlijnen vanuit het Commissariaat voor de Media.

In 2016 is er aandacht besteed aan de verbetering van de interne organisatie. Bedrijfsprocessen die deugdelijk zijn ingericht en zorgvuldig worden beheerst, leveren een belangrijke bijdrage aan een gedegen administratieve organisatie en verkleinen het risico dat publiek geld wordt besteed aan doeleinden waar

het niet voor is bestemd. Zo wordt in de administratie een zorgvuldig onderscheid gemaakt tussen hoofd- en neventaken om publieke- en private geldstromen te kunnen verantwoorden. In 2016 is gewerkt aan de vervanging van twee belangrijke administratieve systemen (financieel en personeel) per 1 januari 2017 om de processen nog beter te kunnen stroomlijnen en beheersen.

Daarnaast is er aandacht geweest voor de vastlegging van overeenkomsten zodanig dat die overeenkomsten gedateerd en getekend zijn en een duidelijke beschrijving bevatten van de producten en diensten die worden geleverd. De externe accountant constateerde in haar management letter dat AVROTROS "in control" is over de belangrijkste processen.

De financiële verslaglegging is opgesteld volgens het Handboek Financiële Verantwoording 2016 en is voorzien van een goedkeurende controleverklaring van de externe accountant.

Bedrijfsvoeringverklaring

Op alle landelijke publieke omroepinstellingen is een omroepbrede gedragscode van kracht, te weten de 'Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep 2012'. AVROTROS conformeert zich aan deze gedragscode. Een van de onderdelen van de 'Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit 2012' is dat ieder jaar een bedrijfsvoeringverklaring wordt afgegeven door de leiding van AVROTROS.

Bedrijfsvoering is in deze verklaring als volgt gedefinieerd: 'de sturing en beheersing van de bedrijfsprocessen binnen de organisatie om de gestelde (beleids)doelstellingen te kunnen realiseren'. Ten behoeve van deze verklaring zijn volgende onderwerpen nader beschreven:

- Risicomanagement: de wijze van sturing en beheersing inzake de onderstaande risico's:
 - strategische risico's
 - operationele risico's
 - financiële risico's
 - compliance risico's (naleving wet- en regelgeving)
- Administratieve organisatie en het systeem van informatievoorziening
 - Managementinformatiestromen
 - Registratie van verplichtingen en contracten
- Kwaliteitsborging: de wijze van sturing en beheersing inzake kwaliteitsdoelstellingen (beleid)
- Personeel: de wijze van sturing en beheersing inzake personeelsdoelstellingen (beleid)
- Integriteit:
 - de wijze van sturing op en beheersing van integriteitsdoelstellingen (beleid);
 - uitleg van afwijkingen betreffende de 'Gedragscode Goed Bestuur en Integriteit Publieke Omroep 2012'; en informatie over misbruik en oneigenlijk gebruik
- Scheiding van publieke en private geldstromen: sturing en beheersing inzake de scheiding van van hoofd- en neventaken

Van de bovenstaande onderwerpen is een beschrijving van de sturing en beheersing op hoofdlijnen in dit bestuursverslag opgenomen.

Op basis van de huidige inzichten en onderkende risico's verklaart de directie dat niet is gebleken dat de bedrijfsvoering in 2016 niet heeft gefunctioneerd. Deze bedrijfsvoeringsverklaring heeft de directie besproken met het toezichthoudende orgaan.

Toekomst

De directie verwacht dat de komende jaren twee ontwikkelingen belangrijk zullen zijn voor de toekomst van AVROTROS. De eerste betreft de discussie over de maatschappelijke rol van de publieke omroep en haar programmering en de inrichting van het publieke bestel. De tweede betreft de snelle ontwikkeling van de mediatechniek en -consumptie en het effect daarvan op (het bereiken van) onze doelgroepen.

De directie voelt de verantwoordelijkheid om de maatschappelijke waarde van de AVROTROS programmering nog meer voor het voetlicht te brengen. Dit zal zelfstandig gebeuren maar ook tezamen met de NPO omdat hierin een verantwoordelijkheid wordt gevoeld voor de gehele publieke omroep. Daarnaast is de directie van mening dat het huidige bestel een bijzondere waarde heeft. Hoewel er steeds meer discussie is over de maatschappelijke verankering leidt het huidige bestel tot kwalitatieve programmering die efficiënt geproduceerd wordt. Dit is niet ondanks het bestel maar dankzij het bestel. Het

Jaarverslag 2016 Statutaire Directie AVROTROS

feit dat de publieke omroep in Nederland uit verschillende organisaties bestaat leidt tot pluriformiteit en concurrentie op kwaliteit en efficiëntie. In vergelijking met vrijwel alle andere Europese landen wordt in Nederland hoogwaardige Televisie, Radio en online content geproduceerd voor relatief heel weinig budget. De directie zal zich dan ook blijven inzetten voor behoud van deze kwaliteiten van dit bestel.

De snelle ontwikkeling van de mediatechniek en –consumptie is niet alleen een bedreiging voor de traditionele media maar ook een kans. Dat maken de eerder genoemde ontwikkelingen van de programma's Radar en Junior Song ook duidelijk. Als illustratie kan ook het kanaal AVROTROS klassiek over klassieke muziek op Youtube dienen dat ongekend succesvol is met bijna 100.000 abonnees en bijna 50 miljoen weergaven. De directie zal de komende jaren dan ook sturen op het benutten van de kansen die de ontwikkelingen op alle nieuwe media bieden om bestaande en nieuwe doelgroepen met onze programma's te bereiken.

Voor 2017 is budget gereserveerd om nog beter mee te kunnen gaan met de snelle ontwikkelingen in de mediatechniek. De verwachting is dat dit zal leiden tot een beperkt verlies dat kan worden opgevangen met de beschikbare reserves en dat geen financiering hoeft te worden aangetrokken. In de personeelsbezetting wordt geen grote op- of afbouw verwacht al zal wel worden gezocht naar medewerkers met voldoende affiniteit met de nieuwe media in de werving.

Hilversum, 6 april 2017

De Statutaire Directie:

E.G.J. van Stade, Algemeen directeur
N. van 't Hooft, Zakelijk directeur

De Raad van Toezicht heeft als taak om op onafhankelijke en professionele wijze toezicht te houden op het beleid van de Statutaire Directie en is het verantwoordelijk voor goedkeuring van het door hen bepaalde beleidsplan, de begroting en de jaarrekening. Daarnaast wordt toezicht gehouden op de algemene gang van zaken in de Vereniging en het Omroepbedrijf dat onderdeel uitmaakt van de Vereniging.

De Raad van Toezicht richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de Vereniging, rekening houdend met het gemeenschappelijk belang van het bestel van publieke omroepinstellingen. De Raad van Toezicht staat de Statutaire Directie gevraagd en ongevraagd met raad en advies ter zijde en heeft een bijzondere rol, waarbij geen invloed wordt uitgeoefend op de inhoud van de programmering, maar waarbij wel de kleur van de omroep wordt bewaakt. In 2016 is de Raad van Toezicht vijf maal bijeen gekomen. De vergaderingen van de Raad van Toezicht hebben als vast agendapunt de bespreking van de kwartaalrapportages van de Directie over de algemene gang van zaken bij AVROTROS, de financiële ontwikkeling (realisatie ten opzichte van begroting), de kijk- en luistercijfers, de verenigingsactiviteiten, lopende juridische procedures en het verloop van het contact met het Commissariaat voor de Media. Tevens is het functioneren van de Raad van Toezicht intern geëvalueerd, als ook het functioneren van de Directie (buiten aanwezigheid van de Directie). Verder bezochten de leden van de Raad van Toezicht diverse vergaderingen van de Verenigingsraad. Afzonderlijk en incidenteel bezochten zij ook regiocommissievergaderingen van de Verenigingsraad.

Veel aandacht ging – net als in 2015 – naar politieke ontwikkelingen en de gevolgen daarvan voor de publieke omroep. De politieke debatten met betrekking tot het omroepbeleid, zijn met veel interesse gevolgd door de leden van de Raad van Toezicht. Staatssecretaris Dekker van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap pleitte voor een brede publieke omroep die voor 17 miljoen Nederlanders toegankelijk is. De Raad van Toezicht is van mening dat AVROTROS in het bijzonder de omroep is die in die breedte kan voorzien. De basis van de omroep is sterk; ook door de succesvolle uitvoering van de fusie.

Het baart zorgen dat het mediabeleid zich richt op centralisatie en bureaucratie in de publieke omroep. Dit doet afbreuk aan de onafhankelijkheid van en de pluriformiteit van het media-aanbod. Een ander punt van zorg zijn bezuinigingen. Die zijn in lastige tijden onvermijdelijk, maar verdere bezuinigingen op het budget van de publieke omroep kunnen leiden tot een verschraling van het aanbod en een rem op innovatie. Met jaarlijks 0,13 procent van het Bruto Binnenlands Product (BBP) dat wordt besteed aan het publieke bestel (op jaarbasis zo'n € 50 per hoofd van de bevolking), behoort Nederland tot de landen in Europa waar het minst wordt uitgegeven. Het percentage is vergelijkbaar met landen als Roemenië en Armenië. Ter vergelijking, in Duitsland en het Verenigd Koninkrijk is het aandeel 0,31 procent van het BBP, respectievelijk zo'n € 115 en € 125 per hoofd van de bevolking. De Raad van Toezicht hoopt dat de nieuwe coalitie die na de verkiezingen van 2017 ontstaat de publieke omroep de tijd en ruimte krijgt om zichzelf in tijden van veranderend mediagebruik te kunnen blijven ontwikkelen en zal dat als dat nodig is namens AVROTROS ook in het publieke debat brengen.

Samenstelling

Ed Nijpels is voorzitter van de Raad van Toezicht en Mirjam Nouwen is vice-voorzitter. De Raad van Toezicht bestond in 2016 verder uit Peter van Gorsel, Eric Mijsberge, Boele Staal en Derk Haank. De Raad van Toezicht heeft een auditcommissie, bestaande uit Mirjam Nouwen en Derk Haank, en een remuneratiecommissie die bestaat uit Mirjam Nouwen en Ed Nijpels.

Per 1 januari 2017 is Boele Staal afgetreden en opgevolgd door Hester Bais. Volgens het in 2016 opgestelde rooster van aftreden, zal de Raad van Toezicht vanaf 1 januari 2018 bestaan uit vijf leden. Per 1 januari 2018 treden twee leden af. Per 1 januari 2020 treden drie leden af.

Onderwerpen

In 2016 zijn onder meer de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Goedkeuring van Jaarrekening 2015 en Jaarverslag 2015, na bespreking met de controlerend extern accountant;
- Goedkeuring van Begroting 2017 en Beleidsplan 2017;
- Benoeming van een nieuwe accountant (PwC);
- Gedachtevorming bij CIPO en Commissariaat voor de Media over governance in de publieke omroep;
- Presentaties door medewerkers van AVROTROS inzake ontwikkeling van programmabladen, het marketing- en communicatiebeleid en de ontwikkeling van het ledenbestand via online;
- Presentaties van kijk- en luistergedrag; ook in relatie tot de inzet van bijdragen uit het eigen vermogen van de vereniging;
- Juridische procedures;
- Doelstellingen van de directie en de evaluatie;
- Ontwikkeling bij VondelCS;
- Herijken strategische risico's;
- Werving en selectie mediadirecteur.

Oordeel

De Raad van Toezicht heeft met instemming geconstateerd dat de AVROTROS-organisatie in 2016 uitstekend heeft gefunctioneerd op meerdere gebieden. De fusie die in de voorgaande jaren van twee omroepen één organisatie heeft gemaakt, is zeer succesvol verlopen.

Dat vertaalt zich naar de resultaten. AVROTROS behaalde het hoogste gemiddelde kijkcijdaandeel van de omroepverenigingen, is in die hoedanigheid hofleverancier op NPO 1 en ook steeds vaker gezichtsbepalend op NPO 2 en NPO 3. De bereikcijfers bij radio en internet liggen op een hoog niveau. De bereikcijfers in de gedefinieerde domeinen zijn hoog en kennen een goede spreiding en onderscheidendheid over de verschillende leefstijl- en leeftijdsgroepen.

Op basis van rapportages van de directie en de tussentijdse controle door de externe accountant concluderen wij dat de administratieve organisatie van AVROTROS voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

De Raad van Toezicht heeft geconstateerd dat AVROTROS ook in 2016 de gestelde doelstellingen heeft behaald en op onderdelen heeft overtroffen. AVROTROS levert als onafhankelijke omroep zonder politieke of religieuze achtergrond een grote bijdrage aan de realisatie van de doelstellingen van de publieke omroep als geheel. De Raad van Toezicht spreekt daarover zijn waardering uit aan directie en medewerkers.

Hilversum, 6 april 2017

De Raad van Toezicht:

E.H.T.M. Nijpels, voorzitter
M.J.P.G. Nouwen, vice-voorzitter
D.J. Haank, lid
P.C. van Gorsel, lid
E. Mijnsberge, lid
H. Bais, lid

Algemeen, consolidatie en waarderingsgrondslagen

Algemeen

De vereniging AVROTROS ('AVROTROS'), statutair gevestigd te Witte Kruislaan 55, 1217 AM Hilversum, Nederland, stelt zich met inachtneming van de bepalingen in de Mediawet ten doel: het verzorgen van media-aanbod op landelijk niveau ter uitvoering van de publieke mediaopdracht als bedoeld in de Mediawet en het verrichten van alle activiteiten die daarvoor nodig zijn alsmede het verrichten van nevenactiviteiten en verenigingsactiviteiten.

AVROTROS is van mening dat in de jaarrekening over boekjaar 2016 alle financiële transacties en financiële beheershandelingen plaatsgevonden hebben binnen de relevante wettelijke bepalingen.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Op de jaarrekening zijn de bepalingen en inrichtingseisen van toepassing zoals deze zijn vastgelegd in BW2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de jurisprudentie voor zover deze niet afwijken van het Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen, NPO en Ster 2016, uitgegeven door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, geldend voor de omroepinstellingen, hierna 'het handboek'. Relevante aspecten voor de jaarrekening opgenomen in de Mediawet zijn tevens verwerkt in de jaarrekening. Wanneer hetgeen in het handboek vermeld afwijkt van eerder genoemde richtlijnen, dan prevaleert het handboek.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

De waarderingsgrondslagen worden nader toegelicht bij de afzonderlijke balansposten in de toelichting op de balans.

In 2016 is bij Besluit inzake Bindende Regeling Mediareserves door de Raad van Bestuur van de NPO de volgende nadere regeling vastgesteld:

Voor het reserveren van gelden voor de verzorging van media-aanbod aan het einde van het boekjaar gelden voor landelijke publieke media-instellingen de volgende maxima voor gefuseerde omroeporganisaties, zoals AVROTROS: € 5.500.000.

Reserves voor media-aanbod boven deze norm dienen door de instellingen aan de Raad van Bestuur van de NPO te worden overgedragen. Beide bedragen, zowel het normbedrag als het overgedragen bedrag, moeten worden aangewend voor programmering.

Schattingen en onzekerheden

Schattingen en veronderstellingen die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van de balans en exploitatierekening zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

Schattingswijzigingen worden verwerkt in het boekjaar waarin de schatting wordt herzien en toekomstige boekjaren, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de huidige als toekomstige boekjaren. De schattingen hebben met name betrekking op de gebruiksduren van materiële vaste activa, de bijzondere waardeverminderingen van vaste activa en de omvang van voorzieningen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief of de kasstroomgenererende eenheid waartoe een actief behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Positieve ongerealiseerde waardemutaties worden verwerkt via een reserve. Een uitzondering hierop geldt voor de situatie dat de reserve onvoldoende omvang heeft om een waardevermindering volledig op te vangen. In een dergelijke situatie dient de waardevermindering verwerkt te worden via de exploitatierekening, nadat eerst de reserve is teruggebracht tot een nihil saldo. Duurzame waardeverminderingen worden dus bij het ontbreken van een reserve verwerkt via de exploitatierekening.

Algemeen, consolidatie en waarderingsgrondslagen

Grondslagen voor consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van AVROTROS zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van AVROTROS.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

Voor deelnemingen die een samenwerking betreffen door het gezamenlijk uitvoeren van activiteiten gebruik makend van bepaalde activa van de deelnemers in een joint venture, waarbij iedere deelnemer zelf de uitsluitende zeggenschap over die activa houdt, wordt geen consolidatie toegepast. Daarnaast zijn er deelnemingen waarvan de cijfers in overeenstemming met artikel 407, Titel BW2 niet materieel worden beschouwd voor AVROTROS. Als gevolg hiervan zijn deze deelnemingen niet geconsolideerd.

Groepsverhoudingen

AVROTROS staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Een overzicht van de gegevens vereist op grond van de artikelen 2:379 en 2:414 BW is hieronder opgenomen:

<u>Geconsolideerde maatschappijen:</u>	<u>Statutaire zetel</u>	<u>Aandeel in het geplaatste kapitaal %</u>
▪ TROS Uitgevers B.V.	Hilversum	100
▪ Hilversumse Media Compagnie C.V.	Hilversum	100
<u>Niet-geconsolideerde maatschappijen:</u>		
▪ Mediastaete C.V.	Rijssen	25
▪ AKN C.V.	Hilversum	25
▪ Bindinc. B.V.	Hilversum	25
▪ Quattro Voci B.V.	Hilversum	25

Daarnaast heeft AVROTROS een samenwerkingsverband met KRO en NCRV in Stichting AKN.

Wet normering topinkomens

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregels toepassing WNT.

Financiële instrumenten

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen, wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen verplichtingen'.

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Algemeen, consolidatie en waarderingsgrondslagen

Grondslagen van valutaomrekening

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers die geldt op de datum van de transactie. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de exploitatierekening.

VASTE ACTIVA

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Op elke balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

De geschatte economische levensduur is voor:

Gebouwen	40 jaar
Bouwkundige investeringen	10 jaar
Inventarissen en inrichting alsmede facilitaire apparatuur	5 jaar
Vervoermiddelen	4 jaar
Hardware en software	3 jaar

Kosten voor periodiek groot onderhoud en herstelkosten materiële vaste activa worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar

Een vastgoedbelegging wordt aangehouden om huuropbrengsten of waardestijging, of beide, te realiseren. Dit onderscheidt de vastgoedbeleggingen van vastgoed voor eigen gebruik.

De eerste waardering van een vastgoedbelegging geschiedt tegen de verkrijgingsprijs, inclusief de transactiekosten. De verkrijgingsprijs van een vastgoedbelegging omvat de koopsom en alle direct toe te rekenen uitgaven. Vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. De gekozen prijsgrondslag wordt voor alle vastgoedbeleggingen toegepast. De vastgoedbelegging wordt gewaardeerd tegen de kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Waardeveranderingen van vastgoedbeleggingen worden verwerkt in de exploitatierekening.

De afschrijvingen op de gebouwen aan de s'-Gravelandseweg 80 werden tot dit verslagjaar afgeschreven op annuïtaire basis. Met ingang van 2015 is de waardering in lijn gebracht met KRO-NCRV, gebaseerd op het taxatierapport van een onafhankelijk taxateur welke referentietransacties op marktconforme basis in de beoordeling van de waarde heeft betrokken.

AVROTROS heeft in 2016 een schattingswijziging doorgevoerd in de afschrijfmethode van de materiële vaste activa. Hoewel volgens het Handboek Financiële Verantwoording voor 2016 nog éénmalig de annuïtaire afschrijvingsmethode mocht worden toegepast heeft AVROTROS besloten om reeds in 2016 over te gaan op lineaire afschrijving. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Deze wijziging heeft een positieve effect op het resultaat in 2016 van € 145.000.

Voor het pand 's-Gravelandseweg 80 is een voorziening gevormd, waarbij de kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van deze voorziening.

De in 1996 aangekochte woningen Zuidereinde 210 te Wijdmeren en Kolenstraat 14 te Hilversum zijn gewaardeerd op de waarde in bewoonde staat, verminderd met jaarlijkse afschrijving gebaseerd op de lineaire methode en een afschrijvingstermijn van 40 jaar.

Deze beide woningen zijn in maart 2017 verkocht. De overdracht zal medio april 2017 plaats vinden.

Algemeen, consolidatie en waarderingsgrondslagen

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelnemingen

Belangen in vennootschappen van meer dan 20% worden opgenomen tegen nettovermogenswaarde, met uitzondering van de deelneming in Mediastaete C.V. In Mediastaete C.V. kan door AVROTROS geen invloed van betekenis worden uitgeoefend op het zakelijk en financieel beleid. Als gevolg hiervan wordt het belang in Mediastaete C.V. gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde.

In het geval van bepaalde deelnemingen is sprake van een samenwerking door het gezamenlijk uitvoeren van activiteiten gebruik makend van bepaalde activa van de deelnemers in een joint venture, waarbij iedere deelnemer zelf de uitsluitende zeggenschap over die activa houdt. Daarnaast zijn er deelnemingen waarvan de cijfers in overeenstemming met artikel 407, Titel BW2 niet materieel worden beschouwd voor AVROTROS. Als gevolg hiervan zijn deze deelnemingen niet geconsolideerd.

Beleggingen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De reële waarde wordt voor de beleggingen als geheel bepaald. Ongerealiseerde waardemutaties vinden plaats via de balanspost 'Reserve Koersverschillen Beleggingen'. Indien de balanspost 'Reserve Koersverschillen Beleggingen' onvoldoende omvang heeft om een waardevermindering volledig op te vangen wordt de waardevermindering verwerkt via de exploitatierekening nadat eerst de balanspost 'Reserve Koersverschillen Beleggingen' is teruggebracht tot een nihil saldo.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden onderhanden werken en gereed product media-aanbod

De nog niet uitgezonden programma's zijn in het algemeen gewaardeerd op aan derden betaalde kosten, inclusief de direct toerekenbare kosten van eigen personeel. De financieringsrente wordt niet toegerekend. Onderdelen van de nog niet uitgezonden programma's, betrekking hebbende op specifieke programma's, worden gewaardeerd op opbrengstwaarde, als deze lager is dan de kostprijs.

De opbrengstwaarde wordt vastgesteld middels de intekening (als gevolg van "geld op schema") die ter beschikking wordt gesteld aan en vervolgens wordt geaccordeerd door de netcoördinator. De desbetreffende specifieke programma's worden gewaardeerd op de daarvoor ter beschikking gestelde vergoeding door de netcoördinator.

Herhalingsuitzendingen van eigen producties worden gewaardeerd, indien op het moment van eerste uitzending schriftelijk is vastgelegd dat een programma daadwerkelijk herhaald zal worden. Waardering van deze producties geschiedt tegen 15% van de directe kosten. Bij aangekochte producties geschiedt de waardering van een herhalingsuitzending tegen het bedrag dat is betaald voor dit herhalingsrecht. Eventueel vooruit ontvangen bijdragen van derden ontvangen zijn in mindering gebracht op de nog niet uitgezonden programma's. Nog niet uitgezonden programma's ouder dan twee jaar moeten volledig worden afgewaardeerd tenzij met de netcoördinator is overeengekomen dat deze nog worden ingezet.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs, die gelijk kan zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Tenzij anders vermeld hebben alle vorderingen en overlopende activa een looptijd van maximaal een jaar.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan een jaar en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van AVROTROS.

VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde, met uitzondering van de pensioenverplichtingen zoals hierna uiteengezet wordt. De voorziening uitgestelde beloningen heeft een vergelijkbare berekeningswijze. Een voorziening wordt uitsluitend opgenomen indien AVROTROS op balansdatum een in rechte of feitelijk afdwingbare verplichting heeft, het waarschijnlijk is dat de afwikkeling van die verplichting leidt tot een uitstroom van middelen en er op balansdatum een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Pensioenvoorziening PNO

De PNO-gerelateerde pensioenregeling wordt als een bijdrageregeling verantwoord, waarbij AVROTROS in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds geen verplichtingen heeft tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

Overige langlopende personeelsbeloningen

Overige langlopende personeelsbeloningen zijn die, welke deel uitmaken van het beloningspakket, zoals beloningen wegens jubilea, tijdelijk verlof en dergelijke, en hebben een langlopend karakter. De netto-verplichting voor deze personeelsbeloningen is het bedrag van de toekomstige uitkering die werknemers in ruil voor hun diensten hebben verdiend in de huidige en vorige verslagperioden. De verplichting wordt berekend op vergelijkbare wijze als bij pensioenregelingen. Actuariële winsten en verliezen op overige langlopende personeelsbeloningen worden direct in de exploitatierekening verwerkt.

Voorziening groot onderhoud

Voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties en dergelijke is een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkt uit een meerjarenonderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Onder kortlopende schulden en overlopende passiva zijn de bedragen opgenomen die betrekking hebben op het verslagjaar maar op balansdatum nog niet zijn betaald en bedragen die zijn ontvangen in of voor het verslagjaar en aan opvolgende jaren moeten worden toegekend.

BATEN EN LASTEN

De baten en lasten zijn verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben. Kabelgelden en royalty's worden opgenomen op het moment dat zij zijn ontvangen. Bartertransacties worden in de exploitatierekening opgenomen op basis van de geldelijke waarde van de ontvangen/geleverde goederen of diensten.

Media-aanbod

Vergoedingen media-aanbod via ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap worden ten gunste van de exploitatierekening gebracht in het jaar waarin de gesubsidieerde uitgaven worden opgenomen, waarin de opbrengsten zijn gederfd en/of het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met eventuele verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening. In het kader van de vaststelling van de fiscale positie van de publieke omroepen is met de belastingdienst overeengekomen dat fiscale winsten c.q. verliezen worden gedoteerd c.q. worden onttrokken aan de (fiscale) reserve voor media-aanbod.

Algemeen, consolidatie en waarderingsgrondslagen

Operationele leasing

De leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de exploitatierekening over de looptijd van het contract.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers.

Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Geconsolideerde balans per 31 december 2016
(Voor resultaatbestemming)

	31-12-2016 € x 1.000	31-12-2015 € x 1.000
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en terreinen	4.810	5.302
Inventaris en inrichting	746	966
Andere vaste bedrijfsmiddelen	2.253	3.478
Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	8.281	8.585
1.	16.090	18.331
Financiële vaste activa		
Deelnemingen	2. 461	461
Beleggingen	3. 11.880	9.437
	12.341	9.898
Vlottende activa		
Onderhanden werken en gereed product media aanbod	4. 17.873	24.034
Vorderingen en overlopende activa		
Handelsdebiteuren	5. 6.571	6.640
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6. 311	422
Pensioenpremie	7. 4	-
Overige vorderingen	8. 1.491	2.487
Overlopende activa	9. 1.406	1.157
	9.783	10.706
Liquide middelen	10. 23.360	13.910
TOTAAL	79.447	76.879
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	32.397	32.397
Reserve voor media-aanbod	2.121	3.784
Overige reserves	427	2
Resultaat boekjaar	3.379	-1.663
11.	38.324	34.520
Voorzieningen		
Personeelsaanspraken	12. 1.860	1.843
Overige voorzieningen	13. 1.636	391
	3.496	2.234
Langlopende schulden	14. -	1.231
Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Schulden aan kredietinstellingen	15. 1.231	447
Leveranciers	16. 9.706	11.950
Belastingen en premies sociale verzekeringen	17. 1.766	1.787
Pensioenpremie	18. -	45
Overige schulden	19. 10.409	9.084
Overlopende passiva	20. 14.515	15.581
	37.627	38.894
TOTAAL	79.447	76.879

Geconsolideerde exploitatierekening 2016
(Categoriele indeling)

		2016		2015	
Baten		€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Media-aanbod	21.	112.644		89.321	
Programma-gebonden eigen bijdrage	22.	4.486		3.245	
Opbrengst programmabladen	23.	31.126		32.168	
Opbrengst overige nevenactiviteiten	24.	2.269		2.309	
Opbrengst verenigingsactiviteiten	25.	3.010		3.415	
Som der bedrijfsopbrengsten			153.535		130.458
Lasten					
Lonen en salarissen	26.	25.602		26.068	
Sociale lasten	26.	6.460		6.985	
Afschrijving op materiële vaste activa	27.	2.663		3.177	
Bijzondere waardevermindering					
bedrijfspan	28.	89		4.587	
Directe productiekosten	29.	103.378		81.468	
Overige bedrijfslasten	30.	12.035		11.239	
Som der bedrijfslasten			150.227		133.524
Bedrijfsresultaat			3.308		-3.066
Opbrengst vorderingen die tot de vaste activa behoren		20		183	
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen		140		1.249	
Rentelasten en soortgelijke kosten		-62		-17	
Som der financiële baten en lasten		31.	98		1.415
Saldo gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			3.406		-1.651
Belastingen	32.		-1		-12
Saldo gewone bedrijfsuitoefening na belastingen			3.405		-1.663
Over te dragen reserve voor media-aanbod			-26		-
Exploitatiesaldo na overdracht			3.379		-1.663
FTE gemiddeld	33.		386		387
FTE ultimo	33.		392		383

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2016
(Volgens de indirecte methode)

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
I Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat media-aanbod	-5.717	-5.951
Exploitatieresultaat verenigings- en nevenactiviteiten	9.096	4.288
Exploitatieresultaat	3.379	-1.663
Aanpassen voor:		
Afschrijvingen vaste activa	2.663	3.177
Bijzondere waardevermindering bedrijfspand	89	4.587
Mutatie overige reserves	425	2
Mutatie voorzieningen	1.262	-727
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	7.818	5.376
Mutatie voorraden	6.161	-9.475
Mutatie vorderingen	923	2.704
Mutatie kortlopende schulden	-1.267	2.820
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	13.635	1.425
II Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in (im)materiële vaste activa	-511	-1.482
Investerings in financiële vaste activa	-2.443	-
Desinvesterings in financiële vaste activa	-	937
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-2.954	-545
III Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden	-1.231	-447
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.231	-447
Mutatie liquide middelen	9.450	433
Liquide middelen einde verslagjaar	23.360	13.910
Liquide middelen begin verslagjaar	13.910	13.477
Mutatie liquide middelen	9.450	433

Toelichting op de geconsolideerde balans

VASTE ACTIVA

1. MATERIELE VASTE ACTIVA

	Dienstbaar aan de bedrijfs- uitoefening	Niet aan de bedrijfsuit- oefening dienstbaar	Totaal
	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Aanschafwaarde per 1 januari 2016	14.177	12.852	27.029
Cumulatieve afschrijving	-4.431	-4.267	-8.698
Boekwaarde per 1 januari 2016	9.746	8.585	18.331
Investerings in het jaar	436	75	511
	10.182	8.660	18.842
Afschrijvingen in het jaar	-2.373	-290	-2.663
Bijzondere waardevermindering	-	-89	-89
Boekwaarde per 31 december 2016	7.809	8.281	16.090

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Inventaris en inrichting	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal dienstbaar aan de bedrijfs- uitoefening
	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Aanschafwaarde per 1 januari 2016	6.582	1.519	6.076	14.177
Cumulatieve afschrijving	-1.280	-553	-2.598	-4.431
Boekwaarde per 1 januari 2016	5.302	966	3.478	9.746
Investerings in het jaar	156	9	271	436
	5.458	975	3.749	10.182
Afschrijvingen in het jaar	-648	-229	-1.496	-2.373
Boekwaarde per 31 december 2016	4.810	746	2.253	7.809

AVROTROS is voor 1/3 eigenaar van het AKN gebouw aan de 's Gravelandseweg 80 in Hilversum. Het andere deel van het eigendom is van KRO-NCRV. AVROTROS heeft het pand opgenomen onder de post 'Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar' als vastgoedbelegging. In 2016 zijn ook de afzonderlijke posten in lijn gebracht met de waardering door KRO-NCRV en het taxatierapport.

Dit geeft in 2016 nog een geringe bijzondere waardevermindering van € 89.000.

Door de intrekking van de integratieheffing in 2014 en de printprijsregeling in 2015 is het gebruik (belast/vrijgesteld) van de AVROTROS van bepaalde goederen gewijzigd. Hierdoor is tevens het pro rata aftrekpercentage verlaagd. Deze wijziging van het gebruik heeft als gevolg dat de aftrek van btw genomen in het verleden met betrekking tot onroerende goederen en investeringsgoederen herzien moesten worden. De herziening vindt voor onroerende goederen gedurende 10 jaar en voor investeringsgoederen gedurende 5 jaar plaats.

Investerings in 'Inventaris en inrichting' en 'Andere vaste bedrijfsmiddelen' bedragen ultimo 2016 € 280.000. Dit is inclusief een bedrag van € 162.000 aan herziening btw. Deze bedrijfsmiddelen bestaan uit inventaris en meubilair voor de studio en montage-omgeving en AV Infrastructuur € 83.000, overige inventaris ca. € 9.000, hardware/computerapparatuur en software € 188.000.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

2. Deelnemingen

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Boekwaarde per 1 januari	461	771
Resultaat	-	-25
Dividenduitkering	-	-285
Boekwaarde per 31 december	461	461

Toelichting op de geconsolideerde balans

3. Beleggingen

	2016 € x 1.000	2015 € x 1.000
Boekwaarde per 1 januari	9.437	10.064
Reserve koersverschillen (naar kostprijs)	-2	-
Kostprijs per 1 januari	9.435	10.064
Mutatie boekjaar	2.018	-629
Kostprijs per 31 december	11.453	9.435
Naar reserve koersverschillen boekjaar (naar marktwaarde)	427	2
Boekwaarde per 31 december	11.880	9.437

	Marktwaarde 31-12-2015 € x 1.000	Correctie Reserve Koersverschil 2015 € x 1.000	Kostprijs 01-01-2016 € x 1.000
<u>Rabobank</u>			
Aandelen	1.590	129	1.719
Vastrentend	4.517	-144	4.373
	6.107	-15	6.092
<u>Julius Baer</u>			
Aandelen	1.424	-10	1.414
Vastrentend	1.906	23	1.929
	3.330	13	3.343
Totaal beleggingen	9.437	-2	9.435

	Kostprijs 01-01-2016 € x 1.000	Aankopen € x 1.000	Verkopen € x 1.000	Reserve koersverschil € x 1.000	Marktwaarde 31-12-2016 € x 1.000
<u>Rabobank</u>					
Aandelen	1.719	725	-708	50	1.786
Vastrentend	4.373	420	-846	202	4.149
	6.092	1.145	-1.554	252	5.935
<u>Julius Baer</u>					
Aandelen	1.414	1.527	-982	150	2.109
Vastrentend	1.929	2.846	-964	25	3.836
	3.343	4.373	-1.946	175	5.945
Totaal beleggingen	9.435	5.518	-3.500	427	11.880

De kostprijs van de aandelen op 31 december 2016 bedraagt € 11.453.000 (2015 € 9.435.000). Aan bovengenoemde partijen zijn bankrekeningen gekoppeld welke zijn opgenomen onder de post liquide middelen. Het bedrag binnen de liquide middelen dat betrekking heeft op deze beleggingen bedraagt per 31 december 2016 € 1.041.000 (2015 : € 3.001.000). De beleggingen zijn direct opeisbaar en tot zekerheid gesteld aan de kredietfaciliteit met de ING bank N.V..

VLOTTENDE ACTIVA

4. Onderhanden werken en gereed product media-aanbod

	31-12-2016 € x 1.000	31-12-2015 € x 1.000
Nog niet uitgezonden televisie-, radio en internetprogramma's	18.632	26.120
Herhalingsuitzendingen	31	41
	18.663	26.161
Ontvangen bijdragen van derden	-790	-2.127
	17.873	24.034

Toelichting op de geconsolideerde balans

Van desbetreffende voorraad is 99% reeds geplaatst, waarvan 91% in de uitzendschema's 2017 en 8% in de uitzendschema's 2018. Van de overige programma's is door de netcoördinator toegezegd dat ze geplaatst zullen gaan worden. De voorraadafname ten opzichte van 2015 wordt door een aantal mutaties veroorzaakt. Afname door uitzendingen van de programma's zoals Documentaire Jaap van Zweden, Maestro, Voetbalmeisjes, Project Orpheus, Flikken Rotterdam, La Famiglia, Mouna's Keuken en een aantal speelfilms. Toename door productie van bestaande titels zoals Tijl B op volle toeren, Flikken Maastricht, Mijn Vader is de Beste, alsmede een aantal nieuwe programma's zoals Big Fish Klaas, Papa Dag, Nederland Verhuist, Nederland Verbouwt, Circus Noel en Leven in de Brouwerij. Programma's die niet geplaatst zullen worden of waarvan de licentierechten zijn verlopen worden afgewaardeerd in het desbetreffende jaar en opgenomen bij de directe productiekosten. Van de oorspronkelijke voorraad is in 2016 € 58.000 afgeboekt (2015 € 105.000). Van de hieronder genoemde producties is de eerste voorraadwaardering langer dan twee jaar geleden, maar zij zijn niet afgewaardeerd omdat met de netcoördinator is overeengekomen dat deze nog worden ingezet:

Series:

Close Up

Speelfilms:

Code M (Zappbios)

Kessels

2016
€ x 1.000
64
59
115

Vorderingen en overlopende activa

5. Handelsdebiteuren

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Nominale vordering	6.633	6.702
Voorziening voor dubieuze debiteuren	-62	-62
	6.571	6.640

Het saldo openstaande debiteuren betreft met name vorderingen op de prolongaties van de abonnementen bij de programmabladen.

Voorziening voor dubieuze debiteuren

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Boekwaarde per 1 januari	62	101
Vrijval ten gunste van het resultaat	-	-39
Boekwaarde per 31 december	62	62

6. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Omzetbelasting	284	414
Dividendbelasting	19	8
Vennootschapsbelasting	8	-
	311	422

Te vorderen omzetbelasting is ultimo 2016 lager omdat er minder facturen zijn ontvangen met betrekking tot de programmabladen.

7. Pensioenpremie

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
PNO Media te vorderen TROS Uitgevers B.V.	12	-
PNO Media te betalen AVROTROS	-8	-
	4	-

Dit betreft de afrekeningen die in 2017 per saldo worden ontvangen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

8. Overige vorderingen

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Te vorderen frictiekosten OCW/RvB	-	220
Te vorderen OCW bedragen	217	103
Vooruitbetaalde voorschotten productiekosten	33	100
Samenwerkingsproject Zondagochtendconcert	60	189
Nog te ontvangen bijdragen en rente	972	1.459
Nog te ontvangen/te vorderen overig	209	416
	<u>1.491</u>	<u>2.487</u>

De overige vorderingen zijn lager dan vorig jaar omdat er in 2015 nog een bedrag te vorderen was aan frictiekosten. Daarnaast waren er ultimo 2015 meer bijdragen van Cobofonds en Mediafonds nog te factureren dan ultimo 2016. De vorderingen voor o.a. Zondagochtendconcert en Festival Classique die ultimo 2015 nog openstonden zijn in 2016 (grotendeels) afgerekend.

9. Overlopende activa

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Vooruitbetaalde productiekosten	266	260
Vooruitbetaalde huur	238	247
Nog te ontvangen (kabel)bijdragen en rente	63	93
Vooruitbetaalde kosten overig	839	557
	<u>1.406</u>	<u>1.157</u>

De overlopende activa zijn hoger dan vorig jaar doordat er ultimo 2016 een grotere post aan vooruitbetaalde kosten is voor huisvestingskosten dan ultimo 2015.

10. Liquide middelen

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Geplaatst bij bankiers op deposito	8.000	1.900
Geplaatst bij vermogensbeheerders	1.041	3.001
Bankiers	14.319	9.009
	<u>23.360</u>	<u>13.910</u>

De liquide middelen zijn fors hoger dan vorig jaar. Dat wordt enerzijds veroorzaakt door de afname van de voorraadpositie. Anderzijds door het positieve resultaat over het afgelopen boekjaar. Details zijn terug te vinden in het kasstroomoverzicht op pagina 9.

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Toelichting op de geconsolideerde balans

11. EIGEN VERMOGEN

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

	Algemene reserve € x 1.000	Reserve voor media- aanbod € x 1.000	Reserve Koers- verschillen Beleggingen € x 1.000	Resultaat boekjaar € x 1.000	Totaal € x 1.000
Balans per 1 januari 2016	32.397	3.784	2	-1.663	34.520
Bestemming resultaat 2015	-	-1.663	-	1.663	-
Resultaat 2016	-	-	-	3.379	3.379
Mutatie reserve koersverschillen	-	-	425	-	425
Balans per 31 december 2016	32.397	2.121	427	3.379	38.324
Balans per 31 december 2016	32.397	2.121	427	3.379	38.324
Voorstel bestemming resultaat 2016	-	3.379	-	-3.379	-
Balans per 31 december 2016 na voorgestelde resultaatbestemming	32.397	5.500	427	-	38.324

In 2016 heeft geen onttrekking ten laste van de algemene reserve plaatsgevonden. Het resultaat van het vorige boekjaar is onttrokken aan de Reserve voor media-aanbod.

VOORZIENINGEN

Hieronder zijn opgenomen nog niet definitief overeengekomen verplichtingen, waarvan het risico op basis van de huidige kennis zo goed mogelijk is ingeschat.

12. Personeelsaanspraken

De personeelsaanspraken bestaan uit pensioenen en overige langlopende personeelsverplichtingen. Ultimo boekjaar zijn de volgende voorzieningen met betrekking tot personeelsaanspraken opgenomen:

	31-12-2016 € x 1.000	31-12-2015 € x 1.000
Pensioenvoorziening	828	860
Overige langlopende personeelsverplichtingen	1.032	983
	1.860	1.843

Van het totale bedrag van de voorzieningen is een bedrag van € 501.000 opeisbaar in 2017. Een bedrag van € 412.000 is opeisbaar vanaf 2022.

Pensioenvoorziening:

Deze regeling wordt onder het Nederlandse pensioenstelsel gefinancierd door afdrachten aan het bedrijfstakpensioenfonds. Deelname aan het bedrijfstakpensioenfonds is verplicht gesteld in de collectieve arbeidsovereenkomst waaronder AVROTROS valt.

De opbouw van de pensioenaanspraken wordt steeds in het betreffende kalenderjaar afgefinancierd door middel van (tenminste) kostendekkende premiebetalingen. De pensioenregeling is een middelloonregeling met – voor zowel actieve als inactieve deelnemers (slapers en gepensioneerden) - voorwaardelijke toeslagverlening. De toeslagverlening is afhankelijk van het beleggingsrendement.

Toelichting op de geconsolideerde balans

De jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken bedraagt 1,875% van het pensioengevend salaris dat is gebaseerd op het brutoloon minus een franchise van € 12.953 (2015: € 12.642). Het pensioengevend salaris is gemaximeerd (op € 101.519). De jaarlijkse premie die voor rekening komt van de werkgever bedraagt 13% van het pensioengevend salaris, aangevuld met 1,8% over het salarisdeel boven € 101.519. De hoogte van de premie wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het bedrijfstakpensioenfonds op basis van de dekkingsgraad en verwachte rendementen.

De dekkingsgraad van het betrokken bedrijfstakpensioenfonds bedraagt ultimo 2016 volgens opgave van het fonds 91,3% (2015: 97,3%). Op basis van het uitvoeringsreglement heeft AVROTROS bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

De bijdrage van de onderneming aan de pensioenregeling in het boekjaar is € 3.645.000 (2015: € 4.037.000). In deze bijdrage is mede begrepen het bij werknemers ingehouden deel van de premie. Als gevolg van de wijziging van de pensioenregeling per 1 januari 2006 is een compensatieregeling artikel 44 ingevoerd. Indien deze medewerkers op 65-jarige leeftijd (of uiterlijk 2020) nog bij AVROTROS werken, dient AVROTROS voor deze medewerkers een koopsom te betalen

De belangrijkste actuariële veronderstellingen, die in de berekeningen zijn gehanteerd, per balansdatum (uitgedrukt in gewogen gemiddelden) zijn als volgt:

	2016	2015
	%	%
Disconteringsvoet	1,0	1,0
Verwachte toekomstige salarisstijgingen	2,3	2,3

De contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken uit hoofde van de compensatieregeling artikel 44 bedraagt per 31 december 2016 € 828.000. Er zijn geen lasten over verstreken diensttijd gerealiseerd in 2016. Bij de vaststelling van genoemd bedrag is alleen rekening gehouden met de opbouw over de verstreken diensttijd.

De contante waarde van de toegekende pensioenaanspraken is over het boekjaar als volgt gewijzigd:

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Waarde toegekende pensioenaanspraken per 1 januari	860	904
Dotatie	2	12
Vrijval	-34	-56
Waarde toegekende pensioenaanspraken per 31 december	828	860

Ten aanzien van de overgangsregeling wordt geen fondsbelegging door PNO gehouden.

De totale contante waarde van de pensioenvoorziening bedraagt € 895.000. Dit bedrag is gecorrigeerd voor de coming service ad € 67.000.

Overige langlopende personeelsverplichtingen:

Deze verplichtingen hebben betrekking op de waarde van de verplichtingen uit hoofde van uitgestelde beloningen waarbij rekening is gehouden met diensttijd, leeftijd, het verwachte verloop en sociale lasten. Bij de voorziening jubileumuitkeringen is uitgegaan van dezelfde actuariële veronderstellingen die bij de pensioenvoorziening zijn gehanteerd en is uitgegaan van de contante waarde.

De waarde van de langlopende personeelsverplichtingen is als volgt opgebouwd:

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Voorziening reorganisatiekosten personeel	9	9
Voorziening jubileumuitkeringen	634	646
Voorziening loopbaantraject	389	328
	1.032	983

Toelichting op de geconsolideerde balans

Voorziening reorganisatiekosten personeel:

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Waarde per 1 januari	9	854
Dotaties	8	13
Betaald	-2	-817
Vrijval	-6	-41
Waarde per 31 december	9	9

Voorziening jubileumuitkeringen:

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Waarde per 1 januari	646	492
Dotaties	19	215
Betaald	-31	-31
Vrijval	-	-30
Waarde per 31 december	634	646

De berekening is op basis van gemiddelde salarissen rekening houdend met vertrekkenden. Het aantal fte's ultimo 2016 is gering hoger dan ultimo 2015.

Voorziening loopbaantraject:

In de CAO zijn een aantal werkzekerheidsafspraken gemaakt. Onderdeel hiervan is dat er per werknemer een voorziening wordt getroffen van € 200 per jaar voor loopbaanadviezen. Ultimo 2016 waren er 389 werknemers in dienst.

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Waarde per 1 januari	328	259
Dotaties	78	75
Betaald	-7	-6
Vrijval	-10	-
Waarde per 31 december	389	328

13. Overige voorzieningen

De overige voorzieningen bestaan uit juridische geschillen en verplichtingen groot onderhoud. Ultimo boekjaar zijn de volgende voorzieningen opgenomen:

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Voorziening juridische geschillen	1.176	-
Voorziening groot onderhoud	460	391
	1.636	391

Voorziening juridische geschillen:

Als gevolg van uitzendingen hebben enkele derde partijen rechtszaken aangespannen tegen AVROTROS. Daar waar het financiële belang van de claims op betrouwbare wijze is in te schatten heeft AVROTROS een voorziening gevormd.

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Waarde per 1 januari	-	-
Dotatie	1.176	-
Waarde per 31 december	1.176	-

Toelichting op de geconsolideerde balans

Voorziening groot onderhoud:

Er is een voorziening gevormd voor het kantoorpand aan de 's-Gravelandseweg 80. Voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties en dergelijke is een voorziening gevormd. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkt uit een meerjarenonderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Waarde per 1 januari	391	453
Dotaties	91	81
Vrijval	-22	-143
Waarde per 31 december	460	391

LANGLOPENDE SCHULDEN

14. Schulden aan kredietinstellingen

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Waarde per 1 januari	1.678	2.126
Aflossing in boekjaar	-447	-448
	1.231	1.678
Aflossing in komend boekjaar	-1.231	-447
Waarde per 31 december	-	1.231

De schuld aan kredietinstellingen betreft een euroflexlening bij de ING Bank met een resterende looptijd van 1 maand. In het rentepercentage zit een opslag van 1,30% boven het (3-maands) EURIBOR-tarief en wordt eenmaal per jaar door de kredietgever herzien. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 447.500.

Er is eind 2016 besloten om de lening begin 2017 volledig af te lossen. Deze aflossing is onder de kortlopende schulden verantwoord.

KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

15. Schulden aan kredietinstellingen

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Verschuldigd per	1.231	447

De schulden aan kredietinstellingen betreft de aflossing die in 2017 vervalt in het kader van de langlopende schulden. De schuld wordt begin 2017 volledig afgelost.

16. Leveranciers

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Verschuldigd per	9.706	11.950

De schuld aan leveranciers is ultimo 2016 lager doordat een groter deel van de openstaande schulden voor een aantal producties die vanaf volgende jaar worden uitgezonden (deels) zijn aangekocht, reeds in 2016 zijn betaald. (Zie voor verdere toelichting punt 4: Onderhanden werken en gereed product media-aanbod).

Toelichting op de geconsolideerde balans

17. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Loonheffing en sociale verzekeringen	1.679	1.725
Omzetbelasting	85	59
Vennootschapsbelasting	-	3
Kansspelbelasting	2	-
	<u>1.766</u>	<u>1.787</u>

18. Pensioenpremie

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
PNO Media	-	45

19. Overige schulden

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Reserve voor media-aanbod overgedragen aan RvB NPO	26	-
Nog te ontvangen facturen productiekosten	1.698	1.168
Nog te ontvangen facturen freelance personeel	112	267
Nog te ontvangen facturen uitkoopsommen/uitzendrechten	1.673	1.075
Nog af te dragen aan Sanoma Media Netherlands B.V.	4.775	4.639
Nog te ontvangen facturen overig	2.125	1.935
	<u>10.409</u>	<u>9.084</u>

De Raad van Bestuur van de NPO heeft in mei 2016 de gewijzigde Bindende Regeling Mediareserves vastgesteld. Daarbij is bepaald dat de Reserve voor media-aanbod van AVROTROS ultimo 2016 maximaal € 5.500.000 mag bedragen. Als gevolg daarvan is aan de Raad van Bestuur € 26.000 overgedragen. De mutatie van de overgedragen Reserve voor media-aanbod van € 26.000 is als last verantwoord in de exploitatierekening.

Het nog af te dragen bedrag aan Sanoma Media Netherlands B.V. betreft hun aandeel in het resultaat van de uitgeefkern AKN en AS Media.

De overige schulden zijn vooral hoger door de forse toename van de productiekosten en uitkoopsommen/rechten vanwege de plaatsing in het uitzendschema TV van (éénmalige) drama/nieuwe producties, waarvan de facturen in 2017 ontvangen zullen worden.

20. Overlopende passiva

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Vooruit ontvangen OCW-bedragen	-	14
Vooruit ontvangen abonnementsgelden	13.394	14.400
Reservering vakantiedagen	993	1.024
Overige overlopende passiva	128	143
	<u>14.515</u>	<u>15.581</u>

Kredietfaciliteit

- AVROTROS en haar groepsmaatschappijen hebben kredietfaciliteiten tot hun beschikking tot een bedrag van € 7 miljoen (2015: € 7 miljoen). Per 31 december 2016 zijn de kredietfaciliteiten niet aangewend.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Niet in de geconsolideerde balans opgenomen verplichtingen

Verplichtingen uit hoofde van bedrijfsvoering

- In het kader van de bedrijfsuitoefening waren per 31 december 2016 verplichtingen aangegaan voor de productie van programma's ten bedrage van € 23,6 miljoen. In 2017 vervalt € 21,3 miljoen aan verplichtingen. Het overige deel eindigt uiterlijk in 2020.
- Voor de directe productiekosten programmabladen waren per 31 december 2016 verplichtingen aangegaan ten bedrage van € 8,7 miljoen. In 2017 vervalt € 6,9 miljoen aan verplichtingen. Het overige deel van de verplichtingen eindigt uiterlijk in 2018.

Huurverplichtingen en verplichtingen uit hoofde van operational lease

- De huurverplichtingen en verplichtingen uit hoofde van operational lease bedragen in totaal € 12,5 miljoen, waaronder de huur van de Witte Kruislaan ad € 11,5 miljoen. In 2017 vervallende huur- en leasetermijnen bedragen € 1,5 miljoen. Het overige deel van de verplichtingen (voornamelijk huur) eindigt uiterlijk in 2028. Hierbij opgemerkt dat de AVROTROS de bevoegdheid heeft om de huurovereenkomst tussentijds tegen het einde van het zevende huurjaar (31 december 2020) te beëindigen.

Overige verplichtingen

Als gevolg van uitzendingen hebben enkele derde partijen rechtszaken aangespannen tegen AVROTROS. In een aantal geschillen is het financiële belang van de claims van de derde partijen en de uitkomst daarvan voor AVROTROS niet op betrouwbare wijze in te schatten. Voor deze lopende zaken heeft AVROTROS daarom geen voorziening gevormd. AVROTROS is van mening dat voor deze zaken het financiële risico minimaal is.

Gebeurtenissen na balansdatum

AVROTROS heeft in het verleden met de Belastingdienst afgestemd dat zij integraal vennootschapsbelastingplichtig is. Met de Belastingdienst is een vaststellingsovereenkomst gesloten aangaande wijze waarop de fiscale winst dient te worden bepaald. De Belastingdienst heeft de bestaande vaststellingsovereenkomst opgezegd per 1 januari 2017.

Sinds het maken van deze afspraak zijn relevante omstandigheden (met name de Mediawet) ingrijpend gewijzigd. AVROTROS heeft daarom in 2016 haar vennootschapsbelastingplicht heroverwogen. Er is sprake van een vennootschapsbelastingplicht voor zover een vereniging één of meer ondernemingen drijft. AVROTROS heeft goede argumenten zich op het standpunt te stellen dat zij niet belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Dit is bij de Belastingdienst aan de orde gesteld.

De vennootschapsbelastingpositie in deze jaarrekening is in overeenstemming met de thans geldende afspraak vastgesteld. De discussie met de Belastingdienst over de vennootschapsbelastingplicht en een eventuele nieuwe invulling daarvan met ingang van 1 januari 2017 is momenteel nog gaande.

De in 1996 aangekochte woningen Zuidereinde 210 te Wijdemeren en Kolenstraat 14 te Hilversum zijn in maart 2017 verkocht. De overdracht zal medio april 2017 plaats vinden.

Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening

BATEN

21. Media-aanbod

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Raad van Bestuur van de NPO		
▪ Vergoedingen OCW/RvB TV	84.458	61.646
▪ Vergoedingen OCW/RvB Radio	8.706	8.632
▪ Vergoedingen OCW/RvB Internet	3.959	2.950
▪ Vergoedingen OCW/RvB Themakanalen	1.666	2.129
▪ Vergoedingen OCW/RvB Organisatiekosten	13.855	13.964
▪ Inzet uit overgedragen reserve voor media-aanbod	-	-
	112.644	89.321

22. Programmagebonden eigen bijdragen

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Aan derden doorberekende salarissen	295	307
Bijdrage coproducten	1.840	1.872
Mediafonds	2.123	573
CoBo-fonds	228	493
	4.486	3.245

Ten opzichte van 2015 is de bijdrage van het Mediafonds fors hoger. Dit heeft te maken met het feit dat het fonds de subsidies van de AVROTROS projecten in februari 2017 vast heeft gesteld en vervolgens in maart 2017 heeft uitbetaald.

Er zijn in 2016 geen financiële baten ontvangen als gevolg van bartertransacties.

23. Opbrengst programmabladen

Hieronder is verantwoord de opbrengst van de programmabladen, gecorrigeerd met de ontkoppeling van de ledencontributie ad € 2.102.000 (2015: € 2.434.000).

24. Opbrengst overige nevenactiviteiten

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Geluidsdragers e.d.	228	151
Uitzendrechten en formats	312	578
Opbrengst verhuurde panden	1.483	1.294
Kabelgelden	233	258
Webwinkel	13	28
	2.269	2.309

25. Opbrengst verenigingsactiviteiten

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Contributies ondersteunende leden	872	945
Ontkoppeling uit abonneegelden	2.102	2.434
Overige opbrengsten ten bate van de vereniging	36	36
	3.010	3.415

De ontkoppeling uit abonneegelden is lager als gevolg van de daling van het aantal lid-abonnees op de programmabladen. In navolging van de Mediawet dient het lidmaatschapsgeld van de Vereniging (ten minste € 5,72 per lid) als separate opbrengst te worden verantwoord door de omroepvereniging. Als zodanig worden deze lidmaatschapsgelden vanuit de abonnementsopbrengsten van de uitgeverij overgeheveld naar de Vereniging. Aangezien de Vereniging echter ook kosten maakt voor deze leden is er door het Commissariaat voor de Media vastgesteld dat 10% van deze lidmaatschapsofbrengsten mogen worden verantwoord als zogenaamde "incassokosten". Deze kosten maken deel uit van de directe productiekosten.

LASTEN

26. Lonen, salarissen en sociale lasten

Dit betreft salarissen, sociale lasten en pensioenpremies van vaste medewerkers. De lasten zijn als totaal gedaald ten opzichte van 2015 terwijl het gemiddelde aantal fte's nagenoeg gelijk is gebleven. De daling wordt met name veroorzaakt door verloop in het personeelsbestand. Daarnaast zijn de sociale lasten voor de werkgever met bijna 9% gedaald. Dit wordt met name veroorzaakt door de pensioenpremie. In de sociale lasten is een bedrag begrepen voor pensioenpremie van € 2.385.000 (2015: € 2.701.000).

Algemeen beloningsbeleid

Bij het vaststellen van het honorarium voor bestuurders, wordt uitgegaan van een bezoldigingsmaximum conform de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT).

Van de presentatoren die een hoger honorarium hebben dan het normbedrag vastgesteld in het Beloningskader Presentatoren Publieke Omroep (BPPO), is het bedrag van de BPPO-norm ten laste van het omroepbedrijf gebracht (publieke middelen) en is het surplus ten laste van de Vereniging gebracht (private middelen). Het totaalbedrag van het surplus in 2016 bedraagt € 146.000 (2015: € 89.000).

In 2016 is een bedrag nabetaald dat, na achteraf bleek, ten onrechte in 2015 in mindering was gebracht. Hierdoor is er een verschuiving in bedragen ontstaan tussen beide jaren. Exclusief deze verschuiving is geen sprake van een salarisstijging.

Bezoldiging bestuurders en toezichthouders

Vanwege het Raad van Toezichtmodel dat AVROTROS hanteert zijn directie en bestuur één orgaan. De wijze waarop de bezoldiging wordt berekend is overeenkomstig de berekeningswijze, zoals deze is bepaald in Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (semi)publieke sector (WNT).

In het verslagjaar heeft de bezoldiging aan de directie (tevens bestuur) € 502.000 bedragen, die als volgt is samengesteld: beloning (inclusief eventuele auto) € 466.000, pensioenpremie (werkgeversdeel) € 34.000, belaste onkostenvergoedingen € 2.000. In het verslagjaar heeft de bezoldiging aan de gewezen bestuurder € 140.000 bedragen, die als volgt is samengesteld: beloning (inclusief auto) € 128.000 en pensioenpremie (werkgeversdeel) € 12.000.

De bezoldiging aan de Raad van Toezicht bedraagt € 75.000. De onkostenvergoedingen betreffen de reiskosten. De mediadirecteur (R.W. van Leen) is per 1 oktober 2016 uit dienst gegaan. Zijn functie is per einde boekjaar vacant.

De hiervoor genoemde bedragen hebben betrekking op de volgende (gewezen) bestuursleden en leden van de Raad van Toezicht:

	<u>Functie</u>	<u>Vorm van bezoldiging</u>
<u>Directie:</u>		
N. van 't Hooft	Zakelijk directeur	Salaris en onkostenvergoeding
R.W. van Leen	Directeur media	Salaris en onkostenvergoeding
E.G.J. van Stade	Algemeen directeur	Salaris en onkostenvergoeding
<u>Raad van Toezicht/Bestuur:</u>		
P.C. van Gorsel	Lid Raad van Toezicht	Honorarium en onkostenvergoeding
D.J. Haank	Lid Raad van Toezicht	Honorarium en onkostenvergoeding
E. Mijnsberge	Lid Raad van Toezicht	Honorarium en onkostenvergoeding
E.H.T.M. Nijpels	Voorzitter Raad van Toezicht	Honorarium en onkostenvergoeding
M.J.P.G. Nouwen	Vice-voorzitter Raad van Toezicht	Honorarium en onkostenvergoeding
B. Staal	Lid Raad van Toezicht	Honorarium en onkostenvergoeding
<u>Gewezen bestuur:</u>		
R.G. de Vink	ex-bestuurder TROS	Salaris

Nevenfuncties:

De Richtlijn Integriteit bevat duidelijke afspraken over nevenfuncties. In zijn algemeenheid mag een medewerker geen nevenfuncties vervullen die in strijd zijn met het belang van AVROTROS. Alle nevenfuncties van topfunctionarissen en toezichthouders zijn opgenomen op de internetsite van AVROTROS.

Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening

Toepassing van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen in de (semi)publieke sector

De instelling heeft de Beleidsregels toepassing WNT als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd. Alle functies betreffen een voltijds dienstverband, tenzij anders aangegeven. De vergoedingen van genoemde personen zijn marktconform vastgesteld. De gegevens van de beloning zijn inclusief de (eventuele) bijtelling van de leaseauto. De beloning op termijn betreft het werkgeversdeel pensioenpremie. In het kader van toepassing van de WNT worden de gegevens openbaar gemaakt van de volgende topfunctionarissen:

Openbaarmaking topfunctionaris op grond van artikel 4.1 WNT:

Naam functionaris Functie	Duur en omvang dienst verband	Beloning €	Belastbare vaste en variabele onkosten €	Voorziening beloning betaalbaar op termijn €	Totaal bezoldiging €
2016					
P.C. van Gorsel Lid RvT*)	12 mnd.	11.525	-	-	11.525
D.J. Haank Lid RvT	12 mnd.	11.525	-	-	11.525
N. van 't Hooft Zakelijk directeur	12 mnd. 100%	163.095	2.269	12.094	177.458
R.W. van Leen Mediadirecteur	9 mnd. 100%	124.911	-	9.214	134.125
E. Mijnsberge Lid RvT	12 mnd.	11.524	-	-	11.524
E.H.T.M. Nijpels Voorzitter RvT	12 mnd.	17.285	-	-	17.285
M.J.P.G. Nouwen Vice-voorzitter RvT	12 mnd.	11.525	-	-	11.525
B. Staal Lid RvT	12 mnd.	11.524	-	-	11.524
E.G.J. van Stade Algemeen directeur	12 mnd. 100%	178.345	-	12.466	190.811 1)
2015					
P.C. van Gorsel Lid RvT*)	12 mnd.	11.525	-	-	11.525
D.J. Haank Lid RvT	12 mnd.	11.525	-	-	11.525
N. van 't Hooft Zakelijk directeur	12 mnd. 100%	163.094	2.269	14.788	180.151
R.W. van Leen Mediadirecteur	12 mnd. 100%	162.838	-	15.018	177.856
E. Mijnsberge Lid RvT	12 mnd.	11.524	117	-	11.641
E.H.T.M. Nijpels Voorzitter RvT	12 mnd.	17.285	-	-	17.285
M.J.P.G. Nouwen Vice-voorzitter RvT	12 mnd.	11.525	-	-	11.525
B. Staal Lid RvT	12 mnd.	11.524	-	-	11.524
E.G.J. van Stade Algemeen directeur	12 mnd. 100%	178.345	-	15.235	193.580 1)

*) RvT: Raad van Toezicht

Toelichting:

1) Overschrijding is gelegitimeerd op grond van artikel 7.3 (lid 2 en 3) van de WNT (Overgangsrecht). De afgesproken bezoldiging is overeengekomen vóór 1 januari 2015.

Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening

Openbaarmaking gewezen topfunctionaris op grond van artikel 4.1 WNT:

Naam functionaris Functie	Duur en omvang dienst verband	Beloning €	Belastbare vaste en variabele onkosten €	Voorziening beloning betaalbaar op termijn €	Totaal bezoldiging €
2016 R.G. de Vink Hoofd Financiën (Directeur Financiën TROS)	12 mnd. 100%	128.163	-	11.692	139.855
2015 R.G. de Vink Hoofd Financiën (Directeur Financiën TROS)	12 mnd. 100%	123.925	-	14.266	138.191

Daarnaast wordt melding gemaakt dat onderstaande functionarissen een hogere bezoldiging hebben ontvangen dan in de WNT genoemde norm.

Openbaarmaking op grond van artikel 4.2 WNT:

Functie	Duur en omvang Dienst Verband	Beloning €	Belastbare vaste en variabele onkosten €	Voorziening beloning betaalbaar op termijn €	Totaal bezoldiging €
2016 Presentator 1	12 mnd. 100%	311.275	-	12.789	324.064
Presentator 2	12 mnd. 100%	216.620	-	11.954	228.574
Presentator 3	12 mnd. 100%	178.555	159	7.245	185.959
Presentator 4	12 mnd. 100%	166.062	862	12.358	179.282
2015 Presentator 1	12 mnd. 100%	256.735	-	15.622	272.357
Presentator 2	12 mnd. 100%	215.901	1.420	14.620	231.941
Presentator 3	12 mnd. 100%	178.404	298	8.808	187.510
Presentator 4	12 mnd. 100%	170.876	658	15.075	186.609

Conform het zesde lid van artikel 4.2 WNT zijn ook de gegevens over 2015 opgenomen. Alle functies betreffen een voltijd dienstverband en de vergoedingen van genoemde personen zijn marktconform vastgesteld. De gegevens van de beloning zijn inclusief de (eventuele) bijtelling van de leaseauto. De beloning op termijn betreft het werkgeversdeel pensioenpremie.

Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening

27. Afschrijvingen op materiële vaste activa

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Bedrijfsgebouwen en terreinen	648	631
Inventaris en inrichting	229	259
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.496	1.709
Totaal dienstbaar aan de bedrijfsuitoefening	2.373	2.599
Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar	290	578
	2.663	3.177

28. Bijzondere waardevermindering bedrijfspand

AVROTROS is voor 1/3 eigenaar van het AKN gebouw aan de 's Gravelandseweg 80 in Hilversum. Het andere deel van het eigendom is gelijkelijk verdeeld over de omroepen KRO en NCRV. KRO en NCRV hebben eind 2013 het pand afgewaardeerd op basis van de WOZ waarde en een taxatierapport. AVROTROS heeft vorig verslagjaar het pand afgewaardeerd zodat de waardering in lijn was met KRO-NCRV, gebaseerd op het taxatierapport van een onafhankelijk taxateur welke referentietransacties op marktconforme basis in de beoordeling van de waarde heeft betrokken.

In 2016 heeft AVROTROS ook de afzonderlijke posten in lijn gebracht en is overgegaan op lineaire afschrijving. Dit heeft geleid tot een aanvullende waardevermindering van € 89.000. De afschrijvingen op de gebouwen aan de s'-Gravelandseweg 80 werden tot dit verslagjaar afgeschreven op annuïtaire basis.

29. Directe productiekosten

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Media-aanbod	87.382	64.435
Programmabladen	14.466	15.532
Vereniging	1.289	1.320
Nevenactiviteiten	241	181
	103.378	81.468

Een nadere toelichting van de afzonderlijke posten treft u hieronder aan:

Directe productiekosten media-aanbod

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Faciliteiten	13.052	13.444
Freelance medewerkers	8.974	8.147
Uitkoopssommen/rechten	58.926	38.035
Overige programmakosten	5.909	4.355
Medewerkers-gebonden kosten	521	454
	87.382	64.435

Deze post bestaat uit de directe kosten van het in het boekjaar uitgezonden media-aanbod. De kosten hebben onder meer betrekking op facilitaire kosten zoals verbindingskosten, studiokosten, montagekosten, opnametechniek- en overige programmakosten, zoals de kosten die betrekking hebben op contracten met externe producenten, en overige aan derden betaalde programmakosten. De forse toename van de kosten voor uitkoopssommen/rechten worden veroorzaakt door het groter aantal geplaatste TV programma's in het uitzendschema van (éénmalige) drama/nieuwe producties zoals Project Orpheus, La Famiglia, Flikken Rotterdam, Voetbalmeisjes, Maestro, Hunted, Land van Lubbers, Het Beste Brein, Mouna's Keuken, All Inclusive, Weekendcrashers, Ruben en de Idioten, De Pennen zijn geslepen en een aantal kleinere producties.

De aanzienlijke stijging van de overige programmakosten wordt veroorzaakt vanwege de meerdere titels die zijn geplaatst in het uitzendschema, wat effect heeft op Internet, Best 24 en de algemene TV afdelingen Amusement, Jeugd en Kunst/Klassiek.

In het bedrag aan directe productiekosten over 2016 is een bedrag aan afwaardering op voorraden opgenomen ad € 58.000 (2015: € 105.000).

Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening

Onafhankelijk Product:

Onderdeel van de totale lasten die zijn opgenomen bij de directe productiekosten media-aanbod bestaat uit Europese producties die kunnen worden aangemerkt als onafhankelijke productie als bedoeld in artikelen 2.116 tot en met 2.121 MW 2008.

Het bedrag aan lasten wordt uitgedrukt in een percentage van het toegekende budget dat ter beschikking is gesteld voor het verzorgen van media-aanbod.

Het bedrag dat voor televisie in 2016 beschikbaar is gesteld vanuit OCW bedraagt € 84.458.000.

De lasten betrekking hebbend op onafhankelijke producties bedragen:

Onafhankelijke producties:

	2016
	€ x 1.000
Totaal besteed aan externe producties	54.786
Correctie Spel/Buitenland/externe financiering	-5.561
Geheel met eigen middelen gefinancierd	-233
Deels gefinancierd met eigen middelen	-817
Producenten die niet op SEKAM-lijst voorkomen	-10.286
Totale onafhankelijke producties	37.889

Percentage onafhankelijk producties :

$$37.889/84.458 \times 100\% = 44,9\%$$

Directe productiekosten programmabladen

Deze post bestaat uit de directe kosten bestemd voor het uitgeven en samenstellen van de programmabladen. Het betreft met name freelance-personeelskosten, marketingkosten en druk- en verzendkosten.

Directe kosten Vereniging

In 2016 is wederom een bijdrage gedaan vanuit de Vereniging aan de domeinen SterrenNL, Service Informatie en Familie. De kosten voor de domeinen zijn ca. € 950.000 geweest.

Salariskosten voor de domeinen, alsmede de salarissen boven de BPPO-norm zijn onder lonen en salarissen opgenomen.

Directe productiekosten nevenactiviteiten

Deze post bestaat uit de directe kosten met betrekking tot de nevenactiviteiten en betreffen met name de kosten voor de bladen en de kosten met betrekking tot 's-Gravelandseweg 80 en VondelCS.

Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening

30. Overige bedrijfslasten

Deze kosten hebben onder andere betrekking op huisvesting, onderhoud, energie, gemeentelijke belastingen en overige algemene kosten, zoals kantoorkosten, overheadkosten en dergelijke.

De kosten voor onafhankelijke accountants met betrekking tot de controle van de jaarrekening, alsmede adviezen zijn hieronder weergegeven. Hierbij opgemerkt dat de controlerend accountant tot en met 2015 Deloitte was en met ingang van 2016 PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.:

	2016 € x 1.000	2015 € x 1.000
Deloitte en PwC:		
▪ Controle jaarrekening	86	90
▪ Review dossier Commissariaat voor de Media	-	5
▪ Fiscale adviezen	46	32
▪ Fiscale adviezen via gezamenlijke omroepen	20	14
▪ Aangifte vennootschapsbelasting	20	14
▪ Controleverklaring frictiekosten	5	-
	177	155

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2016, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

Van de bovenstaande bedragen heeft betrekking op:

Deloitte € 14.000 (2015: € 142.000) en op PwC € 163.000 (2015: € 13.000).

31. Rentebaten en inkomsten uit beleggingen

	2016 € x 1.000	2015 € x 1.000
Opbrengst uit effecten	181	517
Gerealiseerd koersresultaat op effecten	-47	726
Resultaat effecten	134	1.243
Resultaat deelnemingen	20	183
Renteopbrengsten bankiers	6	6
	160	1.432
Rentelasten en overige kosten	-62	-17
	98	1.415

Ten opzichte van 2016 zijn er minder posities gewisseld wat in 2015, met name door de wijziging van de beleggingsstatuten, nog wel het geval was. Tevens is het resultaat deelnemingen in 2016 lager dan in 2015 waarin de opbrengst zat van de verkoop van ICare. In de rentelasten zit een bedrag verwerkt aan heffingsrente naar aanleiding van het boekenonderzoek loonheffing.

32. Belastingen

AVROTROS is over het boekjaar geen vennootschapsbelasting verschuldigd.

Voor zover bij deelnemingen sprake is van belastingplicht, is de belasting berekend over het resultaat voor belastingen tegen het geldende tarief. De onder deze post opgenomen belasting heeft uitsluitend betrekking op de verschuldigde belasting over de fiscale winsten van de deelneming TROS Uitgevers B.V.. De belasting is berekend tegen het geldende tarief (20%). De belastingdienst heeft eind 2016 de vennootschapsbelastingruling met de Publieke Omroepen opgezegd per 1 januari 2017. AVROTROS is tezamen met de andere omroepen in gesprek met de belastingdienst over de belastingplicht vanaf 2017.

33. Aantal medewerkers

Ultimo huidig boekjaar had het omroepbedrijf 347 fte's (373 medewerkers), de Vereniging AVROTROS 9 fte's (10 medewerkers), Nevenactiviteiten (inclusief aandeel Stichting AKN) 12 fte's (12 medewerkers) en TROS Uitgevers B.V. 24 fte's (30 medewerkers).

In totaal ging het om 392 fte's (425 medewerkers) in dienstverband werkzaam (2015: 383 fte's en 413 medewerkers).

Op basis van gemiddelde bezetting in het huidige boekjaar had het omroepbedrijf 341 fte's (366 medewerkers), de Vereniging AVROTROS 9 fte's (10 medewerkers), Nevenactiviteiten (inclusief aandeel Stichting AKN) 11 fte's (10 medewerkers) en TROS Uitgevers B.V. 25 fte's (34 medewerkers).

In totaal ging het om gemiddeld 386 fte's (420 medewerkers) in dienstverband werkzaam (2015: 387 fte's en 423 medewerkers).

Een uitsplitsing naar directe en organisatiekosten, alsmede naar nevenactiviteiten en verenigingsactiviteiten is te vinden in toelichting I op pagina 36.

Enkelvoudige balans per 31 december 2016
(Voor resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2016	31-12-2015
		€ x 1.000	€ x 1.000
Vaste activa			
Materiële vaste activa			
Bedrijfsgebouwen en terreinen		4.810	5.302
Inventaris en inrichting		716	921
Andere vaste bedrijfsmiddelen		2.249	3.459
Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar		8.281	8.585
		16.056	18.267
Financiële vaste activa			
Deelnemingen	34.	1.900	964
Beleggingen		11.880	9.437
		13.780	10.401
Vlottende activa			
Onderhanden werken en gereed product media-aanbod		17.873	24.034
Vorderingen en overlopende activa			
Handelsdebiteuren	35.	5.963	6.124
Belastingen en premies sociale verzekeringen	36.	303	383
Overige vorderingen	37.	1.455	2.380
Overlopende activa	38.	1.267	1.023
		8.988	9.910
Liquide middelen	39.	16.259	7.068
TOTAAL		72.956	69.680
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve		32.397	32.397
Reserve voor media-aanbod		2.121	3.784
Overige reserves		427	2
Resultaat boekjaar		3.379	-1.663
	40.	38.324	34.520
Voorzieningen			
Personeelsaanspraken	41.	1.792	1.780
Overige voorzieningen		1.635	391
		3.427	2.171
Langlopende schulden		-	1.231
Kortlopende schulden en overlopende passiva			
Schulden aan kredietinstellingen		1.230	447
Leveranciers	42.	9.489	11.774
Schulden aan deelnemingen	43.	986	953
Belastingen en premies sociale verzekeringen	44.	1.596	1.606
Pensioenpremie	45.	8	38
Overige schulden	46.	10.196	8.790
Overlopende passiva	47.	7.700	8.150
		31.205	31.758
TOTAAL		72.956	69.680

Enkelvoudige exploitatierekening 2016
(Categoriele indeling)

		2016		2015	
		€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Baten					
Media-aanbod		112.644		89.321	
Programmagebonden eigen bijdrage		4.486		3.246	
Opbrengst programmabladen	48.	20.281		20.284	
Opbrengst overige nevenactiviteiten	49.	2.318		2.357	
Opbrengst verenigingsactiviteiten		3.010		3.415	
<i>Som der bedrijfsopbrengsten</i>			142.739		118.623
Lasten					
Lonen en salarissen		23.745		24.100	
Sociale lasten	50.	6.057		6.522	
Afschrijving op materiële vaste activa		2.629		3.097	
Bijzondere waardevermindering materiële vaste activa		89		4.587	
Directe productiekosten	51.	95.285		72.470	
Overige bedrijfslasten		11.631		10.919	
<i>Som der bedrijfslasten</i>			139.436		121.695
Bedrijfsresultaat			3.303		-3.072
Opbrengst vorderingen die tot de vaste activa behoren		20		183	
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen		140		1.243	
Rentelasten en soortgelijke kosten		-58		-17	
<i>Som der financiële baten en lasten</i>			102		1.409
Saldo gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			3.405		-1.663
Over te dragen reserve voor media-aanbod			-26		-
Exploitatiesaldo na overdracht			3.379		-1.663
FTE gemiddeld	52.		361		360
FTE ultimo	52.		368		357

Toelichting op de enkelvoudige balans

Algemeen

Voor zover posten in de enkelvoudige balans belangrijk afwijken van posten van de geconsolideerde balans wordt hieronder een toelichting opgenomen. Voor het overige wordt verwezen naar pagina 10 en verder van de toelichting op de geconsolideerde balans.

VASTE ACTIVA

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

34. Deelnemingen

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Boekwaarde per 1 januari	964	1.855
Ontkoppeling lidmaatschapsgelden (na aftrek kosten)	1.112	1.205
Kapitaalopname/dividenduitkering	-5.000	-6.285
Verkoopresultaat	-	-25
Aandeel in resultaat	4.824	4.214
Boekwaarde per 31 december	1.900	964

	Belang	Aandeel in het resultaat	Boekwaarde 31-12-2016
		€ x 1.000	€ x 1.000
▪ TROS Uitgevers B.V.	100%-belang in het kapitaal	-1	186
▪ Hilversumse Media Compagnie C.V.	Commanditair belang en aandeel in de winst van 99%	4.825	1.253
▪ AKN C.V.	Commanditair belang en aandeel in de winst van 25%	-	-
▪ Bindinc. B.V.	25%-belang in het kapitaal	-	2
▪ Quattro Voci B.V.	25%-belang in het kapitaal	-	5
▪ Mediastaete C.V.	Commanditair belang van 25%	-	454
		4.824	1.900

Het commanditaire belang in Mediastaete C.V. is gewaardeerd op kostprijs.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen en overlopende activa

35. Handelsdebiteuren

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Nominale vordering	5.965	6.126
Voorziening voor dubieuze debiteuren	-2	-2
	5.963	6.124

36. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Omzetbelasting	284	375
Dividendbelasting	19	8
	303	383

Toelichting op de enkelvoudige balans

37. Overige vorderingen

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Te vorderen frictiekosten OCW/RvB	-	220
Te vorderen OCW bedragen	217	103
Samenwerkingsproject Zondagochtendconcert	60	189
Nog te ontvangen bijdragen en rente	972	1.459
Nog te ontvangen/te vorderen overig	206	409
	1.455	2.380

38. Overlopende activa

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Vooruitbetaalde productiekosten	173	152
Vooruitbetaalde huur	238	247
Nog te ontvangen (kabel)bijdragen en rente	63	93
Vooruitbetaalde kosten overig	793	531
	1.267	1.023

39. Liquide middelen

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Geplaatst bij bankiers op deposito	8.000	400
Geplaatst bij vermogensbeheerders	1.041	3.001
Bankiers	7.218	3.667
	16.259	7.068

40. EIGEN VERMOGEN

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

	Algemene reserve	Reserve voor media-aanbod	Reserve Koersverschillen Beleggingen	Resultaat boekjaar	Totaal
	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000	€ x 1.000
Balans per 1 januari 2016	32.397	3.784	2	-1.663	34.520
Bestemming resultaat 2015	-	-1.663	-	1.663	-
Resultaat 2016	-	-	-	3.379	3.379
Mutatie reserve koersverschillen	-	-	425	-	425
Balans per 31 december 2016	32.397	2.121	427	3.379	38.324
Balans per 31 december 2016	32.397	2.121	427	3.379	38.324
Voorstel bestemming resultaat 2016	-	3.379	-	-3.379	-
Balans per 31 december 2016 na voorgestelde resultaatbestemming	32.397	5.500	427	-	38.324

In 2016 heeft geen onttrekking ten laste van de algemene reserve plaatsgevonden. Het resultaat van het vorige boekjaar is onttrokken aan de Reserve voor media-aanbod.

Toelichting op de enkelvoudige balans

41. VOORZIENINGEN

Personeelsaanspraken:

De personeelsaanspraken bestaan uit pensioenen en overige langlopende personeelsverplichtingen. Ultimo boekjaar zijn de volgende voorzieningen met betrekking tot personeelsaanspraken opgenomen:

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Pensioenvoorziening	808	842
Overige langlopende personeelsverplichtingen	984	938
	<u>1.792</u>	<u>1.780</u>

Van het totale bedrag van de voorzieningen is een bedrag van € 501.000 opeisbaar in 2017.

Een bedrag van € 370.000 is opeisbaar vanaf 2022.

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar toelichting 12 vanaf pagina 14.

KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

42. Leveranciers

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Verschuldigd aan leveranciers	<u>9.489</u>	<u>11.774</u>

43. Schulden aan deelnemingen

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Hilversumse Media Compagnie C.V.	<u>986</u>	<u>953</u>

44. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Loonheffing en sociale verzekeringen	<u>1.596</u>	<u>1.606</u>

45. Pensioenpremie

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
PNO Media	<u>8</u>	<u>38</u>

46. Overige schulden

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Nog te ontvangen facturen productiekosten	1.531	890
Nog te ontvangen facturen freelance personeel	111	258
Nog te ontvangen facturen uitkoopsommen/uitzendrechten	1.673	1.075
Nog af te dragen aan Sanoma Media Netherlands B.V.	4.775	4.639
Nog te ontvangen facturen overig	2.106	1.928
	<u>10.196</u>	<u>8.790</u>

47. Overlopende passiva

	31-12-2016	31-12-2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Vooruit ontvangen OCW-bedragen	-	14
Vooruit ontvangen abonnementsgelden	6.751	7.176
Reservering vakantiedagen	945	956
Overlopende passiva	<u>4</u>	<u>4</u>
	<u>7.700</u>	<u>8.150</u>

Toelichting op de enkelvoudige balans

Niet in de enkelvoudige balans opgenomen verplichtingen

Verplichtingen uit hoofde van bedrijfsvoering

- In het kader van de bedrijfsuitoefening waren per 31 december 2016 verplichtingen aangegaan voor de productie van programma's ten bedrage van € 23,6 miljoen. In 2017 vervalt € 21,3 miljoen aan verplichtingen. Het overige deel eindigt uiterlijk in 2020.

Huurverplichtingen en verplichtingen uit hoofde van operational lease

- De huurverplichtingen en verplichtingen uit hoofde van operational lease bedragen in totaal € 12,5 miljoen, waaronder de huur van de Witte Kruislaan ad € 11,5 miljoen. In 2017 vervallende huur- en leasetermijnen bedragen € 1,5 miljoen. Het overige deel van de verplichtingen (voornamelijk huur) eindigt uiterlijk in 2028. Hierbij opgemerkt dat de AVROTROS de bevoegdheid heeft om de huurovereenkomst tussentijds tegen het einde van het zevende huurjaar (31 december 2020) te beëindigen.

Overige verplichtingen

Als gevolg van uitzendingen hebben enkele derde partijen rechtszaken aangespannen tegen AVROTROS. In een aantal geschillen is het financiële belang van de claims van de derde partijen en de uitkomst daarvan voor AVROTROS niet op betrouwbare wijze in te schatten. Voor deze lopende zaken heeft AVROTROS daarom geen voorziening gevormd. AVROTROS is van mening dat voor deze zaken het financiële risico minimaal is.

Gebeurtenissen na balansdatum

AVROTROS heeft in het verleden met de Belastingdienst afgestemd dat zij integraal vennootschapsbelastingplichtig is. Met de Belastingdienst is een vaststellingsovereenkomst gesloten aangaande wijze waarop de fiscale winst dient te worden bepaald. De Belastingdienst heeft de bestaande vaststellingsovereenkomst opgezegd per 1 januari 2017.

Sinds het maken van deze afspraak zijn relevante omstandigheden (met name de Mediawet) ingrijpend gewijzigd. AVROTROS heeft daarom in 2016 haar vennootschapsbelastingplicht heroverwogen. Er is sprake van een vennootschapsbelastingplicht voor zover een vereniging één of meer ondernemingen drijft. AVROTROS heeft goede argumenten zich op het standpunt te stellen dat zij niet belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Dit is bij de Belastingdienst aan de orde gesteld.

De vennootschapsbelastingpositie in deze jaarrekening is in overeenstemming met de thans geldende afspraak vastgesteld. De discussie met de Belastingdienst over de vennootschapsbelastingplicht en een eventuele nieuwe invulling daarvan met ingang van 1 januari 2017 is momenteel nog gaande.

De in 1996 aangekochte woningen Zuidereinde 210 te Wijdmeren en Kolenstraat 14 te Hilversum zijn in maart 2017 verkocht. De overdracht zal medio april 2017 plaats vinden.

Toelichting op de enkelvoudige exploitatierekening

Algemeen

Voor zover posten in de enkelvoudige exploitatierekening belangrijk afwijken van de geconsolideerde exploitatierekening wordt hieronder een toelichting opgenomen. Voor het overige wordt verwezen naar pagina 20 en verder van de toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening.

BATEN

48. Opbrengst programmabladen

Hieronder is de omzet van de programmabladen AVROBode, TeleVizier en TVFilm verantwoord. Daarnaast is het nettoresultaat van de deelnemingen TROS Uitgevers B.V. en de Hilversumse Media Compagnie C.V., zijnde het nettoresultaat van de programmabladen TROSKompas, TVKrant en Radar+, onder deze post verantwoord, conform het Handboek Financiële Verantwoording Publieke Omroep. Hierbij is rekening gehouden met de ont koppeling lidmaatschapsgelden ad € 2.102.000 (2015: € 2.434.000).

49. Opbrengst overige nevenactiviteiten

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Geluidsdragers e.d.	228	151
Uitzendrechten en formats	312	578
Opbrengst verhuurde panden (inclusief intercompany)	1.532	1.342
Kabelgelden	233	258
Webwinkel	13	28
	<u>2.318</u>	<u>2.357</u>

LASTEN

50. Sociale lasten

In de sociale lasten is een bedrag begrepen voor pensioenpremie van € 2.228.000 (2015: € 2.508.000).

51. Directe productiekosten

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
Media-aanbod	87.382	64.435
Programmabladen	6.355	6.507
Vereniging	1.307	1.347
Nevenactiviteiten	241	181
	<u>95.285</u>	<u>72.470</u>

52. Aantal medewerkers

Ultimo huidig boekjaar waren 368 fte's (395 medewerkers) in dienstverband werkzaam (ultimo 2015: 357 fte's en 379 medewerkers).

Op basis van gemiddelde bezetting in het huidige boekjaar waren 361 fte's (386 medewerkers) in dienstverband werkzaam (gemiddelden 2015: 360 fte's en 386 medewerkers).

Voor een nadere uitsplitsing wordt verwezen naar toelichting I op pagina 36.

Toelichtingen/specificaties

Op de volgende pagina's zijn, conform het Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen, NPO en Ster 2016, uitgegeven door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, geldend voor de omroepinstellingen, de volgende toelichtingen/specificaties opgenomen:

Toelichtingen/specificaties

- I. Toelichting op geconsolideerde exploitatierekening 2016 volgens categoriale indeling (Model IV)
- II. Specificatie bij geconsolideerde exploitatierekening 2016 volgens categoriale indeling (Model Va)
- III. Definitie organisatiekosten bij exploitatierekening 2016 (Model Vb)
- IV. Toelichting op nevenactiviteiten 2016 per cluster (Model VI)
- V. Sponsorbijdragen en bijdragen van derden 2016 (Model VII)
- VI. Exploitatierekening 2016 Programmabladen
- VII. Exploitatierekening 2016 Deelnemingen
- VIII. Exploitatierekening 2016 Cluster 5
- IX. Exploitatierekening 2016 Cluster 13

TOELICHTING I
TOELICHTING OP GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEREKENING 2016 VOLGENS CATEGORIALE INDELING (MODEL IV)

(bedragen x € 1.000)	Radio	Televisie	Overige media	Neven-act.	Ver. act.	Organisatie kosten	Totaal 2016	Totaal 2015
Baten								
Media-aanbod	8.706	84.458	5.625	-	-	13.855	112.644	89.321
Programmagebonden eigen bijdragen	550	3.934	-	-	-	-	4.484	3.245
Opbrengst programmabladen	-	-	-	31.126	-	-	31.126	32.168
Opbrengst overige nevenactiviteiten	-	-	-	2.271	-	-	2.271	2.309
Opbrengst Verenigingsactiviteiten	-	-	-	-	3.010	-	3.010	3.415
Som der bedrijfsopbrengsten	9.256	88.392	5.625	33.397	3.010	13.855	153.535	130.458
Lasten								
Lonen en salarissen	3.731	9.979	2.481	4.135	485	4.791	25.602	26.068
Sociale lasten	948	2.526	570	1.078	114	1.224	6.460	6.985
Afschrijvingen op materiële vaste activa	-	-	-	276	49	2.338	2.663	3.177
Bijzondere waardevermindering bedrijfspand	-	-	-	-	89	-	89	4.587
Directe productiekosten	5.164	79.314	2.904	14.707	1.289	-	103.378	81.468
Overige bedrijfslasten	6	246	1	3.165	1.614	7.003	12.035	11.239
Toerekening surplus BPPO	-	146	-	-	146	-	-	-
Som der bedrijfslasten	9.849	91.919	5.956	23.361	3.786	15.356	150.227	133.524
BEDRIJFSRESULTAAT	593	3.527	331	10.036	776	1.501	3.308	3.066
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren	-	-	-	20	-	-	20	183
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	-	-	-	-	5	135	140	1.249
Rentelasten en soortgelijke kosten (-/-)	-	-	-	7	35	20	62	17
Som der financiële baten en lasten	-	-	-	13	30	115	98	1.415
Exploitatieresultaat voor toerekeningen eigen bijdragen	593	3.527	331	10.049	806	1.386	3.406	1.651
Toerekening resultaat niet-prog.gebonden EB	593	6.932	331	10.048	806	1.386	-	-
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening (voor belastingen)	-	3.405	-	1	-	-	3.406	1.651
Belastingen	-	-	-	1	-	-	1	12
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening (na belastingen)	-	3.405	-	-	-	-	3.405	1.663
Over te dragen reserve voor Media-aanbod	-	26	-	-	-	-	26	-
EXPLOITATIERESULTAAT na overdracht	-	3.379	-	-	-	-	3.379	1.663
FTE gemiddeld	63	150	47	36	9	81	386	387
FTE ultimo	63	156	47	36	9	81	392	383

TOELICHTING II**SPECIFICATIE BIJ GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEREKENING 2016 VOLGENS CATEGORIALE INDELING (Model Va)**

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
BATEN		
1.1 Vergoeding OCW/Raad van Bestuur Stichting NPO	112.644	89.321
Media-aanbod	112.644	89.321
2.1 Bijdragen Mediafonds	2.123	573
2.3 Bijdragen CoBo-fonds	228	493
2.7 Bijdragen overige derden	1.596	1.591
2.8 Overige programmaopbrengsten	295	307
2.9 Opbrengsten gebruiksrechten	244	281
Programmagebonden eigen bijdragen	4.486	3.245
3.1 Opbrengst abonnementsgelden (incl. leesportefeuille)	28.684	29.534
3.2 Opbrengst losse verkoop	1.499	1.634
3.3 Opbrengst advertenties	943	1.000
Opbrengst programmabladen	31.126	32.168
4.1 Opbrengst verkoop geluidsdragers e.d.	228	151
4.2 Opbrengst uitzendrechten/formats	312	578
4.3 Opbrengst verhuurde panden	34	13
4.4 Overige nevenactiviteiten	1.695	1.567
Opbrengst overige nevenactiviteiten	2.269	2.309
5.1 Contributies leden	2.974	3.379
5.3 Overige opbrengsten ten bate van de vereniging	36	36
Opbrengst vereniging(-sactiviteiten)	3.010	3.415
Totaal baten	153.535	130.458
LASTEN		
8.1 Salarissen CAO personeel	22.969	24.605
8.2 Vakantiegeld CAO personeel	1.423	1.551
8.3 Decemberuitkering CAO personeel	1.181	1.168
8.4 Overwerk 100% en 150% CAO personeel	21	20
8.6 Doorberekende lonen en salarissen	-290	-1.476
8.8 Mutatie verplichtingen openstaande vakantie-uren	-38	-165
8.9 Reiskosten woon-werk verkeer	496	478
8.10 WAO-uitkeringen	-222	-204
8.12 Gratificatie(s)/Jubileumuitkeringen	62	91
Lonen en salarissen	25.602	26.068
9.1 Pensioenlasten	2.385	2.701
9.2 Werkgeversaandeel sociale verzekeringswetten	3.941	4.146
9.3 Bijdrage werkgever in ziektekostenverzekering	141	144
Overige sociale lasten (niet gespecificeerd)	-7	-6
Sociale lasten	6.460	6.985
10.1 Afschrijving inventaris en inrichting	227	257
10.2 Afschrijving facilitaire apparatuur	907	893
10.3 Afschrijving hardware en software	590	813
10.4 Afschrijving gebouwen	939	1.214
Afschrijvingen op materiële vaste activa	2.663	3.177
11.1 Bijzondere waardevermindering vaste activa	89	4.587
Bijzondere waardevermindering vaste activa	89	4.587

TOELICHTING II**SPECIFICATIE BIJ GECONSOLIDEERDE EXPLOITATIEREKENING 2016 VOLGENS CATEGORIALE INDELING (Model Va)**

	2016	2015
	€ x 1.000	€ x 1.000
12.2 <u>Technische productiekosten RTV</u>		
12.2.2 Faciliteiten NOB en overige	12.806	13.163
12.2.3 Verbindingen	255	305
12.3 <u>Overige productiekosten media-aanbod</u>		
12.3.1 Honorering freelancers	9.122	8.221
12.3.2 Uitzendrechten	58.926	38.035
12.3.3 Algemene kosten freelance personeel	527	456
12.3.4 Overige programmakosten	12.329	10.360
12.4 <u>Programma-bladen</u>		
12.4.1 Druk- en verzendkosten	3.885	4.413
12.4.2 Artikelen, foto's e.d.	667	771
12.4.3 Kosten advertentieacquisitie	151	154
12.4.4 Kortingen reclamebureau	12	21
12.4.5 Plaatsingskosten advertenties	56	74
12.4.6 Distributiekosten	2.155	2.358
12.4.7 Wervingskosten abonnees	1.301	1.446
Kosten ontkoppeling leden	-124	-222
12.6 <u>Directe kosten vereniging</u>		
12.6.2 Kosten ledenadministratie	210	323
12.6.3 Kosten verzorging ledenvergaderingen	-	131
12.6.4 Kosten ledenwerving	-18	-26
12.6.5 Overige directe kosten vereniging	1.118	1.485
Directe productiekosten	103.378	81.468
13.1 <u>Overige kosten CAO personeel</u>		
13.1.2 Overige personele lasten	4.974	4.561
13.2 <u>Uitbesteed werk aan bedrijven</u>	2.965	2.529
13.3 <u>Overige aan afdeling gerelateerde algemene kosten</u>	1.407	1.306
13.4.2 Kosten onderzoek	48	64
13.5 <u>Huisvestingskosten</u>		
13.5.1 Huur	953	953
13.5.2 Belastingen	17	18
13.5.4 Onderhoudskosten	445	322
13.5.5 Kosten interne verhuizingen	9	11
13.5.6 Onderhoudscontracten	6	-1
13.5.7 Gas, energie en water	285	283
13.5.8 Onderhoud tuinen	24	70
13.5.9 Vuilafvoer	29	21
13.6 <u>Overige kosten</u>		
13.6.2 Kosten betalingsverkeer	-1	-3
13.6.3 Overige kosten	874	1.105
Overige bedrijfslasten	12.035	11.239
Totaal lasten	150.227	133.524
17.1 Opbrengst deelnemingen	20	183
Opbrengst vorderingen die tot de vaste activa behoren	20	183
18.1 Renteopbrengsten op liquiditeiten	-	6
18.2 Inkomsten op beleggingen	140	1.243
18 Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	140	1.249
21 Rentelasten en soortgelijke kosten	-62	-17
Belastingen	-1	-12
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	3.405	-1.663
26 Over te dragen reserve voor media-aanbod	-26	-
Exploitatiesaldo	3.379	-1.663

TOELICHTING III

DEFINITIE ORGANISATIEKOSTEN BIJ EXPLOITATIEREKENING 2016 (Model Vb)

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€ x 1 000	€ x 1 000
<u>A. Generieke Overhead</u>		
Directie	480	557
Hoger Management in Primair Proces	354	369
Secretariele Ondersteuning (ten bate van directie/management)	157	218
Beleid & Strategie	323	517
OR	33	39
Financien en Inkoop	1.104	986
Personeelszaken, HR, personeelsadministratie	671	818
M&C: Communicatie	987	782
M&C: Omroep-marketing	18	53
M&C: Programma-marketing (Exclusief Promo's)	219	214
Juridische Zaken	1.544	740
	<u>5.890</u>	<u>5.293</u>
<u>B. Media Specifieke overhead</u>		
Programmering-coördinatie en intekening	953	881
Documentatie & Archivering	6	68
Idee- en conceptontwikkeling	266	303
	<u>1.225</u>	<u>1.252</u>
<u>C. Huisvesting</u>		
Gebouw-kosten (excl studio)	2.962	2.809
Inventaris	275	315
GWE	285	283
Gebouw Exploitatie	417	403
Postkamer en Repro	25	25
Catering (Niet aan maken programma verbonden)	409	340
	<u>4.373</u>	<u>4.175</u>
<u>D. ICT</u>		
Automatisering en werk-ondersteuning	2.050	2.264
Algemene ICT-infrastructuur	88	107
	<u>2.138</u>	<u>2.371</u>
<u>E. Overige organisatiekosten</u>		
Opleidingen en Trainingen	335	141
Ziekteverlof en Uitkeringen	-	1
Algemene Kredietrente	20	18
Reis- en Verblijfskosten Indirect Personeel	80	91
Telefoon-kosten Indirect Personeel	58	107
Algemene Persoons-gebonden Kosten	1.114	1.114
Overige Kosten Indirect Personeel	143	179
	<u>1.750</u>	<u>1.651</u>
Totaal Organisatiekosten	<u>15.376</u>	<u>14.742</u>

TOELICHTING OP NEVENACTIVITEITEN 2016 PER CLUSTER (MODEL VI)

x € 1.000,-	Cluster 1	Cluster 3	Cluster 4	Cluster 5	Cluster 7	Cluster 11	Cluster 12	Cluster 13	Totaal Nevenact
Baten									
Opbrengst programmabladen						31.126			31.126
Opbrengst overige nevenactiviteiten	204	14	322	13	1.472		-	246	2.271
Som der bedrijfsopbrengsten	204	14	322	13	1.472	31.126	-	246	33.397
Lasten									
Lonen en salarissen	-	-	-	-	143	3.992	-	-	4.135
Sociale lasten	-	-	-	-	35	1.043	-	-	1.078
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	-	-	-	-	241	35	-	-	276
Directe productiekosten	-	-	-	34	207	14.466	-	-	14.707
Overige bedrijfslasten	-	-	-	-	7	3.158	-	-	3.165
Som der bedrijfslasten	-	-	-	34	633	22.694	-	-	23.361
BEDRIJFSRESULTAAT	204	14	322	-21	839	8.432	-	246	10.036
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren	-	-	-	-	-	-	19	-	19
Rentelasten en soortgelijke kosten	-	-	-	-	-	-7	-	-	-7
Som der financiële baten en lasten	-	-	-	-	-	-7	19	-	12
Exploitatieresultaat voor toerekening eigen bijdragen	204	14	322	-21	839	8.425	19	246	10.048
Belastingen	-	-	-	-	-	-1	-	-	-1
Exploitatieresultaat voor toerekening eigen bijdragen	204	14	322	-21	839	8.424	19	246	10.047

Cluster 1 - verkopen vastleggingen

Cluster 3 - het op de markt brengen van producten en diensten

Cluster 4 - verkopen of in licentie geven programma's of programmaformats

Cluster 5 - verkoop producten webwinkel

Cluster 7 - verhuur studio/kantoorruimte en faciliteiten

Cluster 11 - het uitgeven van bladen

Cluster 12 - deelneming

Cluster 13 - overig (beleggingen, kabelgelden, Sekam, Videma, etc.)

TOELICHTING V
SPONSORBIJDAGEN EN BIJDAGEN VAN DERDEN 2016 (model VII)

Titel Media-aanbod	# afl.	naam organisatie	specificatie bijdragen van derden in € x 1.000			
			totale bijdrage	CoBo fonds	Media- fonds	overige derden
Mediafonds						
Voetbalmisjes	11	Mediafonds	1.300		1.300	
Rintje	26	Mediafonds	433		433	
Robert Zandvliet	1	Mediafonds	133		133	
Opa Eikel	1	Mediafonds	75		75	
Bijdragen Mediafonds			1.941		1.941	
CoBo-fonds						
Subsidie HD TV		Cobofonds	118	118		
Kinder- en Prinsengrachtconcert 2016	1	Cobofonds	38	38		
Uitmarkt: Symphonica 2016	1	Cobofonds	22	22		
Uitmarkt: minder ontvangen 2015	1	Cobofonds	-1	-1		
Flikken Maastricht serie 11	3	Cobofonds	54	54		
Bijdragen CoBo			231	231		
Overige derden						
KWF Marathon 2016	1	KWF	568			568
Maestro (externe financiering)		BGL	127			127
Maestro (externe financiering)		Pr.BCFonds	500			500
Wie Is De Mol? 2016 (externe financiering)		molboekje	1			1
Prinsengracht	1	St Prinsengrachtconcert	85			85
Kunstuur: Opdrachtgeverschap VJ		Mondriaanfonds	15			15
Kunstuur: Opdrachtgeverschap NJ		Mondriaanfonds	15			15
Kunstuur: Portret Wendelen v. Oldenburgh		Mondriaanfonds	7			7
Kunstuur: VKBK Prijs 2016		Stedelijk Museum Schiedam	9			9
Kunstuur: Prix De Rome		Mondriaanfonds	23			23
K&K Royalty Boeken		Uitgeverij Waanders	1			1
TV Show (Unicef)		UNICEF	69			69
Dirgeren Voor Kinderen		UNICEF	75			75
Junior Songfestival (minder ontvangen 2015)			-15			-15
Flikken Maastricht serie 11-3 afl. 2016	3	VRT	49			49
Zet Aarde Op 1 (minder ontvangen dan begroot 2015)		St. Prinsengracht	-69			-69
Eurovisie Songfestival		STER Billboard	20			20
Bijdragen van overige derden			1.480			1.480
Overleg programmaopbrengsten						
Bommelje Event 2016		Kaartverkoop	14			14
Gouden Televisierring		Kaartverkoop	121			121
Tussen Kunst & Kitsch		Kaartverkoop	46			46
VondelCS		Kaartverkoop	3			3
Overige programmaopbrengsten			184			184
Opbrengsten gebruiksrechten						
Eurovisie Songfestival 2016		EBU	24			24
Maestro		Sound of Data	3			3
Televisierring SMS opbrengsten		Sound of Data	35			35
Opbrengsten gebruiksrechten			62			62
Totaal exploitatierekening TV			3.898	231	1.941	1.726
Mediafonds						
Jacob De Zoet (Ontwikkeling)	1	Mediafonds	40		40	
Nicky Beweegt Hemel En Aarde	1	Mediafonds	20		20	
Powerplays (Ontwikkeling)	1	Mediafonds	33		33	
Fluiten In Het Donker: Alles Is Wind Alles Is Adem	8	Mediafonds	20		20	
Alles Wordt Prachtig	8	Mediafonds	34		34	
Geen Noot Is Onschuldig/Belinfante	0	Mediafonds	35		35	
Bijdragen Mediafonds			182		182	
Podiumkunsten		Stichting Podiumkunsten	26			26
Opium Toerenkamerfestival		Stichting CS1	88			88
Bijdragen overige derden			114			114
Totaal exploitatierekening Radio			296		182	114
Totaal aansluiting exploitatierekening			4.194	231	2.123	1.840

TOELICHTING V

SPONSORBIJDAGEN EN BIJDAGEN VAN DERDEN 2016 (model VII) (VERVOLG)

Titel Media-aanbod	# afl.	naam organisatie	specificatie bijdragen van derden in € x 1.000			
			totale bijdrage	CoBo fonds	Media- fonds	overige derden
<u>Bijdragen van programma's die per ultimo 2015 in mindering zijn gebracht op de voorraad</u>						
<u>Televisie</u>						
Rico & Indy	1	Mediafonds	30		30	
Close Up: De kraal is mooi	1	Mediafonds	131		131	
Close Up: We Margiela	1	Mediafonds	144		144	
Grensland	1	Mediafonds	32		32	
Flikken Maastricht serie 11	7	VRT	6			6
Totaal exploitatierekening TV			343		337	6
<u>Radio</u>						
Madam	1	Mediafonds	145		145	
Totaal exploitatierekening Radio			145		145	
Totaal aansluiting "vermindering van voorraad" in balans			488		482	6

Bijdragen rechtstreeks uitbetaald aan buitenproducent

(deze bijdragen worden rechtstreeks aan producenten betaald. Als zodanig worden deze bijdragen niet als aparte opbrengsten in de staat van baten en lasten weergegeven)

Titel Media-aanbod	# afl.	naam organisatie	specificatie bijdragen van derden in € x 1.000			
			totale bijdrage	CoBo fonds	Media- fonds	overige derden
<u>CoBo-fonds</u>						
Bijdragen CoBo		CoBofonds/Filmfonds/Diversen	4.782	4.782		
Bijdragen overige derden						
Bijdragen overige derden		Diversen	23.996			23.996
Totaal ontvangen bijdragen derden door buitenproducent			28.778	4.782		23.996

TOELICHTING VI**EXPLOITATIEREKENING 2016 Programmabladen****TOTAAL**

(bedragen in € x 1.000)			
		Totaal 2016	Totaal 2015
Baten			
Opbrengst programmabladen		31.126	32.168
Som der bedrijfsopbrengsten		31.126	32.168
Lasten			
Lonen en salarissen		3.993	4.495
Sociale lasten		1.043	1.224
Afschrijvingen op materiële vaste activa		35	79
Directe productiekosten		14.467	15.532
Overige bedrijfslasten		3.157	3.289
Som der bedrijfslasten		22.695	24.619
BEDRIJFSRESULTAAT		8.431	7.549
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen		-	6
Rentelasten en soortgelijke kosten (-/-)		7-	1
Som der financiële baten en lasten		7-	7
Exploitatieresultaat voor toerekeningen eigen bijdragen		8.424	7.556
Belastingen		1-	13-
Exploitatieresultaat voor toerekeningen eigen bijdragen		8.423	7.543

Bovenstaande exploitatierekening is een totaal van de Programmabladen en als volgt onder te verdelen:

1. AVROBode	2.539	2.662
2. TV Film	699	445
3. Televizier	331	199
4. TrosKompas	3.952	3.471
5. TV Krant	827	722
6. Radar+	76	44
Totaal Programmabladen conform cluster 11	8.424	7.543

TOELICHTING VII

EXPLOITATIEREKENING 2016 Deelnemingen

TOTAAL

(bedragen in € x 1.000)		
	Totaal 2016	Totaal 2015
Baten		
Opbrengst overige nevenactiviteiten	-	-
Som der bedrijfsopbrengsten	-	-
Lasten		
Som der bedrijfslasten	-	-
BEDRIJFSRESULTAAT	-	-
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren	19	183
Som der financiële baten en lasten	19	183
Exploitatieresultaat voor toerekeningen eigen bijdragen	19	183

Bovenstaande exploitatierekening is een totaal van de Deelnemingen en is als volgt onder te verdelen:

1. Icare	-	165
2. AKN CV	19	18
	19	183

TOELICHTING VIII

EXPLOITATIEREKENING 2016 Cluster 5

Verkopen producten webwinkel

(bedragen in € x 1.000)		Totaal 2016	Totaal 2015
Baten			
Opbrengst overige nevenactiviteiten		13	28
Som der bedrijfsopbrengsten		13	28
Lasten			
Lonen en salarissen		-	-
Directe productiekosten		34	33
Som der bedrijfslasten		34	33
BEDRIJFSRESULTAAT		21-	5-
Som der financiële baten en lasten		-	-
Exploitatieresultaat voor toerekeningen eigen bijdragen		21-	5-

Ter zake van de webwinkel merken we op dat deze breder ingezet wordt dan alleen het verkopen van producten. Via de webwinkel kunnen onze leden aangeven of ze gebruik willen maken van bepaalde activiteiten die op grond van de verenigingsrichtlijn zijn toegestaan.

TOELICHTING IX

EXPLOITATIEREKENING 2016 Cluster 13

Overig (Kabelgelden en overig) (13)

(bedragen in €)	Totaal 2016	Totaal 2015
Baten		
Opbrengst overige nevenactiviteiten	246	576
Som der bedrijfsopbrengsten	246	576
Lasten		
Lonen en salarissen	-	-
Directe productiekosten	-	-
Som der bedrijfslasten	-	-
BEDRIJFSRESULTAAT	246	576
Som der financiële baten en lasten	-	-
Exploitatieresultaat voor toerekeningen eigen bijdragen	246	576

Bovenstaande opstelling is een totaal van cluster 13 en als volgt onder te verdelen:

1. (aanv.) Sekam-vergoeding	148	133
2. Videma-vergoeding	-	304
3. Kabelgelden via producenten	85	126
4. Huuropbrengsten panden niet aan de bedrijfsuitoefeningdienstbaar	13	13
	246	576

Bestemming van het resultaat

Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

De statuten van de Vereniging bepalen dat het resultaat vastgesteld wordt door de Verenigingsraad.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2015

De jaarrekening AVROTROS is vastgesteld door de Verenigingsraad. De raad heeft de bestemming van het resultaat 2015 vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016

Voorgesteld wordt het positieve resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening over 2016 van € 3.379.000 te doteren aan de Reserve voor media-aanbod. Hiermee komt de Reserve voor media-aanbod op het maximum normbedrag 2016 van € 5.500.000.

Een bedrag van +/- € 26.000 is verwerkt in de Reserve voor media-aanbod overgedragen aan de Raad van Bestuur van de NPO.

Dit voorstel zal aan de Verenigingsraad op 22 april 2017 worden voorgelegd ter vaststelling.

Ondertekening van de jaarrekening

Hilversum, 6 april 2017

Directie:

E.G.J. van Stade, Algemeen directeur
N. van 't Hooft, Zakelijk directeur

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Vereniging AVROTROS

Verklaring over de jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016 van Vereniging AVROTROS te Hilversum ('de vereniging') gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging AVROTROS op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016;
- voldoen de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016.

De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van Vereniging AVROTROS en dochtermaatschappijen (samen: 'de groep') en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016;
- de geconsolideerde en enkelvoudige exploitatierekening over 2016;
- het kasstroomoverzicht; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Publieke Media-instellingen van de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016 en het controleprotocol WNT vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Ref.: e0399672

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging AVROTROS zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016 en de bepalingen bij en krachtens de WNT. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat de totstandkoming van deze bedragen in overeenstemming dient te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol Publieke Media-instellingen van de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen 2016, het controleprotocol WNT, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten, lasten en balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de instelling;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Amsterdam, 6 april 2017
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. W. Poot RA